

Grupa Kapitałowa Ergis

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31.12.2017
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
Z BADANIA
ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Warszawa, 19.04.2018

	strona
Spis treści	2
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	11
1. Informacje ogólne	11
2. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	14
3. Stosowane zasady rachunkowości	18
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	32
5. Korekty błędów oraz danych porównawczych	33
6. Przychody	39
7. Segmenty operacyjne	40
8. Koszty działalności operacyjnej	43
9. Pozostałe przychody operacyjne	44
10. Pozostałe koszty operacyjne	44
11. Przychody finansowe	45
12. Koszty finansowe	45
13. Podatek dochodowy	46
14. Działalność zaniechana	48
15. Zysk na jedną akcję	49
16. Rzeczowe aktywa trwałe	50
17. Nieruchomości inwestycyjne	52
18. Wartość firmy	52
19. Wartości niematerialne	53
20. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	54
21. Wspólne przedsięwzięcia	54
22. Pozostałe aktywa finansowe	55
23. Pozostałe aktywa	55
24. Zapasy	56
25. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	56
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	57
27. Kapitał akcyjny	58
28. Kapitał rezerwowy	59
29. Zysk zatrzymany i dywidendy	59
30. Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym	60
31. Kredyty i pożyczki otrzymane	60
32. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	64
33. Pozostałe zobowiązania finansowe	65
34. Rezerwy	65
35. Rozliczenia międzyokresowe bierne	66
36. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	67
37. Przychody przyszłych okresów	67
38. Majątek socjalny	67
39. Świadczenia pracownicze	68
40. Instrumenty finansowe	69
41. Transakcje z jednostkami powiązanymi	78
42. Przejęcie jednostek zależnych	79
43. Zbycie działalności	79

Grupa Kapitałowa Ergis	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31.12.2017 (w tysiącach zł)	strona
Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej		79
44. oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych		80
45. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe		80
46. Zatrudnienie		80
47. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta		80
48. Zdarzenia po dniu bilansowym		80
49. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego		81

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za rok zakończony 31.12.2017

		01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016 (przekształcone)
	Nota		
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	6	749 558	695 562
Koszt własny sprzedaży	8	635 372	581 263
Zysk brutto na sprzedaży		114 186	114 299
Koszty sprzedaży	8	47 734	43 296
Koszty zarządu	8	35 446	34 297
Zysk ze sprzedaży		31 006	36 706
Pozostałe przychody operacyjne	9	3 562	2 840
Pozostałe koszty operacyjne	10	1 031	4 086
Zysk na działalności operacyjnej		33 537	35 460
Przychody finansowe	11	1 326	157
Koszty finansowe	12	5 004	5 473
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	21	50	59
Zysk przed opodatkowaniem		29 909	30 203
Podatek dochodowy	13	9 051	6 460
Zysk netto		20 858	23 743
Inne całkowite dochody			
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		- 1 429	1 138
Inne całkowite dochody (netto)		- 1 429	1 138
Całkowite dochody ogółem		19 429	24 881

		01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016 (przekształcone)
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		20 745	23 753
Udziały niekontrolujące		113	- 10
		20 858	23 743
Całkowite dochody ogółem przypadające:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		19 320	24 887
Udziały niekontrolujące		109	- 6
		19 429	24 881
Liczba akcji na koniec okresu	szt.	38 243 532	38 699 335
Średnioważona liczba akcji	szt.	38 398 680	39 194 926
Zysk na jedną akcję w zł na jedną akcję			
Z działalności kontynuowanej :			
Zwykły	15	0,54	0,61
Rozwodniony	15	0,54	0,61

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono sporządzenie
skonsolidowanego sprawozdania finansowego:*Mariusz Kruszewski*

Zarząd spółki dominującej:

*Prezes Zarządu**Wiceprezes Zarządu**Tadeusz Nowicki**Jan Polaczek*

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31.12.2017

		Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016 (przekształcone)	Stan na 01.01.2016 (przekształcone)
AKTYWA	Nota			
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	16	214 272	194 425	197 731
Wartość firmy	18	20 408	20 408	20 408
Wartości niematerialne	19	711	373	360
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	20	89	96	70
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13	2 157	9 284	10 009
Pozostałe aktywa finansowe	22	81	106	125
Pozostałe aktywa	23	34	33	48
Aktywa trwałe razem		237 752	224 725	228 751
Aktywa obrotowe				
Zapasy	24	104 381	91 811	94 997
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	25	104 956	95 038	105 781
Pozostałe aktywa finansowe	22	226	42	40
Bieżące aktywa podatkowe	13	2 430	19	290
Pozostałe aktywa	23	1 986	1 351	1 068
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	21 502	9 216	15 735
Aktywa obrotowe razem		235 481	197 477	217 911
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-	844
Aktywa razem		473 233	422 202	447 506

	Nota nr	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016 (przekształcone)	Stan na 01.01.2016 (przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	27	23 047	23 662	23 662
Akcje własne	27.1	- 946	- 3 784	-
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	27	40 369	45 306	45 306
Kapitał rezerwowy	28	25 595	27 020	25 886
Zyski zatrzymane	29	120 930	107 866	90 390
Kapitały przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej				
		208 995	200 070	185 244
Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym				
	30	487	416	422
Razem kapitał własny		209 482	200 486	185 666
Zobowiązania długoterminowe				
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	31	91 744	43 313	47 854
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	32	4 072	4 933	2 766
Rezerwa na podatek odroczony	13	1 872	1 173	1 087
Rezerwy długoterminowe	34	564	219	201
Przychody przyszłych okresów	37	4 693	5 424	6 152
Zobowiązania długoterminowe razem		102 945	55 062	58 060
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	36	65 737	65 083	104 415
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	31	87 097	91 805	91 049
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	32	1 772	1 693	1 213
Pozostałe zobowiązania finansowe	33	-	340	53
Bieżące zobowiązania podatkowe	13	7	1 012	534
Rezerwy krótkoterminowe	34	58	-	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne	35	5 231	5 929	5 503
Przychody przyszłych okresów	37	904	792	1 013
Zobowiązania krótkoterminowe razem		160 806	166 654	203 780
Zobowiązania razem		263 751	221 716	261 840
Pasywa razem		473 233	422 202	447 506

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono sporządzenie
skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Prezes Zarządu

Zarząd spółki dominującej:

Tadeusz Nowicki

Mariusz Kruszewski

Wiceprezes Zarządu

Jan Polaczek

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
za rok zakończony 31.12.2017

	Nota	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Nadwyżka ze sprzedaży akcji	Kapitał rezerwowo z tytułu różnic kursowych z przeliczenia	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	Przypadające na udziały niekontrolujące	Razem
Stan na 01.01.2017		23 662	- 3 784	45 306	5 081	27 814	110 527	208 606	443	209 049
Korekta błęd / danych porównawczych	5	-	-	-	- 973	- 4 902	- 2 661	- 8 536	- 27	- 8 563
Stan na 01.01.2017 (przekształcone)		23 662	- 3 784	45 306	4 108	22 912	107 866	200 070	416	200 486
Zysk netto za okres		-	-	-	-	-	20 745	20 745	113	20 858
Inne całkowite dochody		-	-	-	- 1 425	-	-	- 1 425	- 4	- 1 429
Nabycie akcji własnych	27.1	-	- 2 714	-	-	-	-	- 2 714	-	- 2 714
Obniżenie kapitału w drodze umorzenia akcji	27.1	- 615	5 552	- 4 937	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenie udziału Grupy w jednostce zależnej	1.2	-	-	-	-	-	-	-	15	15
Zmniejszenie kapitału przypadającego na udziały niekontrolujące w związku z wypłatą dywidendy przez jednostkę zależną		-	-	-	-	-	-	-	- 53	- 53
Wypłata dywidendy	29	-	-	-	-	-	- 7 681	- 7 681	-	- 7 681
Stan na 31.12.2017		23 047	- 946	40 369	2 683	22 912	120 930	208 995	487	209 482
Stan na 01.01.2016		23 662	-	45 306	3 719	27 814	93 025	193 526	450	193 976
Korekta błęd / danych porównawczych	5	-	-	-	- 745	- 4 902	- 2 635	- 8 282	- 28	- 8 310
Stan na 01.01.2016 (przekształcone)		23 662	-	45 306	2 974	22 912	90 390	185 244	422	185 666
Zysk netto za okres		-	-	-	-	-	23 753	23 753	- 10	23 743
Inne całkowite dochody		-	-	-	1 134	-	-	1 134	4	1 138
Nabycie akcji własnych	27.1	-	- 3 784	-	-	-	-	- 3 784	-	- 3 784
Wypłata dywidendy	29	-	-	-	-	-	- 6 277	- 6 277	-	- 6 277
Stan na 31.12.2016 (przekształcone)		23 662	- 3 784	45 306	4 108	22 912	107 866	200 070	416	200 486

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego: *Mariusz Kruszewski*Zarząd spółki dominującej: *Prezes Zarządu* *Wiceprezes Zarządu**Tadeusz Nowicki* *Jan Polaczek*

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH
za rok zakończony 31.12.2017

		01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016 (przekształcone)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	Nota		
Zysk netto za rok obrotowy		20 858	23 743
Udział w zyskach/stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		- 50	- 59
Amortyzacja aktywów trwałych	8.1	22 727	23 659
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		- 397	352
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		4 876	4 977
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		- 695	- 34
Zmiany w kapitale obrotowym:			
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	44	- 14 221	11 812
Zmiana stanu zapasów	44	- 13 373	3 915
Zmiana pozostałych aktywów	44	- 651	- 262
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	44	3 746	- 40 448
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	44	- 152	340
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	44	- 767	- 949
Naliczony podatek dochodowy	13	9 051	6 460
Zapłacony podatek dochodowy		- 4 573	- 4 360
Inne korekty (wycena instrumentu pochodnego)		- 505	270
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		25 874	29 416
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		349	4 826
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		- 40 159	- 19 711
Dywidendy i odsetki otrzymane		62	38
Spłata udzielonych pożyczek		30	20
Udzielenie pożyczek		- 15	-
Pozostałe - rozliczenie instrumentu pochodnego		63	-
Środki pieniężne netto wydane/wygenerowane w związku z działalnością inwestycyjną		- 39 670	- 14 827

		01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016 (przekształcone)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Nabycie akcji własnych	27.1	- 2 714	- 3 784
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		- 1 863	- 1 788
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		60 827	23 036
Splata pożyczek/kredytów		- 17 530	- 27 392
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	29	- 7 681	- 6 277
Odsetki zapłacone		- 5 077	- 4 944
Dotacja otrzymana		148	-
Środki pieniężne netto wykorzystane wydane/wygenerowane w związku w działalności finansowej		26 110	- 21 149
Przepływy pieniężne netto			
		12 314	- 6 560
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		12 286	- 6 519
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego		9 216	15 735
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego		21 502	9 216
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych		- 28	41

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono sporządzenie
skonsolidowanego sprawozdania finansowego:*Mariusz Kruszewski*

Zarząd spółki dominującej:

*Prezes Zarządu**Wiceprezes Zarządu**Tadeusz Nowicki**Jan Polaczek*

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje rok zakończony w dniu 31.12.2017 i zawiera przekształcone dane porównawcze za rok zakończony 31.12.2016.

Ze względu na wprowadzone retrospektywnie korekty błędów oraz zmiany prezentacji pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, prezentowany jest również bilans otwarcia najwcześniejszego prezentowanego okresu tj. na dzień 01.01.2016 (nota 5).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 19.04.2018.

1.1 Informacje o jednostce dominującej

Spółka dominująca Grupy Kapitałowej jest zarejestrowana pod firmą:

Ergis S.A.

w rejestrze Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000057820.

Siedzibą Spółki dominującej jest Warszawa, ul. Tamka 16.

Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 150175921 oraz numer NIP 573-00-03-999.

Na dzień 31.12.2017 oraz na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki dominującej jest następujący:

Zarząd:

Pan Tadeusz Nowicki	Prezes Zarządu
Pan Jan Polaczek	Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Pan Marek Górski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Pan Maciej Grelowski	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Pan Paweł Kaczorowski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Katarzyna Górską-Bednarska	Członek Rady Nadzorczej
Tadeusz Iwanowski	Członek Rady Nadzorczej
Waldemar Maj	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Stańczuk	Członek Rady Nadzorczej

Według stanu na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu jednostki dominującej jest następująca:

Jednostka, siedziba	Ilość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosu
Finergis Investment Limited, Nikozja, Cypr	15 207 718	39,59%	39,87%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	7 681 971	20,00%	20,14%
Otwarty Fundusz Emerytalny PKO	3 936 263	10,25%	10,32%
akcje własne	271 067	0,71%	0,00%
pozostali	11 315 106	29,46%	29,67%
Razem	38 412 125	100,00%	100,00%

W związku z prowadzonym skupem akcji własnych jednostka dominująca na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego posiada 271 067 sztuk akcji własnych.

W dniu 14.02.2018 Zarząd jednostki dominującej powziął informację o zmniejszeniu stanu posiadania akcji Ergis S.A. przez Noble Funds Fundusz Inwestycyjny Otwarty z 2 070 155 szt. akcji do 1 803 750 szt. akcji, co dawało 4,70% udziału w kapitale na dzień otrzymania zgłoszenia. Innych zmian w strukturze akcjonariuszy posiadających powyżej 5 % posiadanych praw głosu w dniu zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie było.

Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych zostały sporządzone za ten sam okres sprawozdawczy co skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Rokiem obrotowym spółki dominującej oraz spółek wchodzących w skład grupy jest rok kalendarzowy.

Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej obejmuje:

- 2221 Z - Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
- 2222 Z - Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
- 2223 Z - Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
- 2229 Z - Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych

1.2 Skład Grupy Kapitałowej

Ergis S.A. jest spółką dominującą w Grupie Kapitałowej Grupa Kapitałowa Ergis.

Szczegółowe informacje dotyczące jednostek zależnych oraz stowarzyszonych na dzień 31.12.2017 przedstawiają się następująco:

Nazwa jednostki	Siedziba jednostki	Udział Grupy w kapitale zakładowym %	Udział Grupy w prawach głosu %	Metoda konsolidacji	Podstawowa działalność
Flexergis Sp. z o.o.	Nowy Sącz	100,00%	100,00%	pełna	produkcja i sprzedaż wyrobów poligraficznych w oparciu o technologię fleksodruku i druku offsetowego
Numeratis Sp. z o.o.	Toruń	99,90%	99,90%	pełna	prowadzenie ksiąg rachunkowych i obsługa kadrowo-płacowa
Transgis Sp. z o.o.	Wąbrzeźno	71,10%	71,10%	pełna	towarowy transport drogowy, remonty pojazdów, spedycja
Erg-Pak Sp. z o.o.	Warszawa	71,10%	71,10%	pełna	wynajem środków transportu
Tromar Sp. z o.o.	Oława	48,10%	48,10%	metodą praw własności	produkcja i sprzedaż chemikaliów organicznych
LONNI Sp. z o.o.	Warszawa	94,64%	94,64%	pełna	doradztwo gospodarcze i inne usługi, w tym działalność agencyjna i holdingowa
MKF-Schimanski-Ergis GmbH	Berlin, Niemcy	99,66%	99,66%	pełna	produkcja folii twardych PET i laminatów z folii twardej PET/PE , dystrybucja folii twardych PVC, PVC/PE, PET, PET/PE i laminatów z folii twardej PET/PE

Grupa Kapitałowa Ergis		Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31.12.2017 (w tysiącach zł)			
CS Recycling Sp. z o.o.	Warszawa	90,22%	90,22%	pełna	recykling tworzyw sztucznych
MKF-Ergis Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	pełna	produkcja i sprzedaż folii twardych PVC, PVC/PE oraz PET i PET/PE
Trend Tapety Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	pełna	

W dniu 28.08.2017 przed notariuszem w Berlinie został podpisany dokument połączenia dwóch spółek niemieckich MKF-Ergis GmbH i Schimanski-Ergis GmbH. Jednocześnie podpisano umowy kupna-sprzedaży udziałów oraz umorzenia ich części, zmieniające strukturę właścicielską wewnątrz Grupy Ergis w podmiotach prowadzących działalność w ramach biznesu opakowaniowych folii twardych. W wyniku transakcji 100% udziałowcem spółki MKF-Ergis Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie została spółka Ergis S.A. (dotychczasowi udziałowcy to ERGIS S.A. - 62 % i MKF-Ergis GmbH - 38 %), natomiast udziały w niemieckiej spółce MKF-Schimanski-ERGIS GmbH, powstałej w wyniku fuzji MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-Ergis GmbH, objął MKF-Ergis Sp. z o.o. (w miejsce ERGIS S.A.). MKF-Ergis Sp. z o.o. będzie posiadała w spółce niemieckiej 93,77 % udziałów a spółka Lonni Sp. z o.o. 6,23 %.

Wyżej opisana transakcja miała neutralny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, poza wpływem na podatek dochodowy Grupy. Grupa rozpoznała stratę na tej transakcji w kwocie 51 mln zł.

Więcej szczegółów dotyczących opisanej wyżej transakcji przedstawiono w notce 18 do sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej zatwierdzonego do publikacji w dniu 19.04.2018.

W dniu 31.08.2017 otrzymano informację o rejestracji przez sąd połączenia dwóch spółek niemieckich MKF-Ergis GmbH i Schimanski-Ergis GmbH oraz zmianę nazwy połączonej spółki na MKF-Schimanski-ERGIS GmbH. Jednocześnie sąd wykreślił z rejestru spółkę Schimanski-Ergis GmbH.

W wyniku powyższych transakcji łączny (pośredni oraz bezpośredni) udział Ergis S.A. w spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. wzrósł z 99.9% do 100%, natomiast w połączonej spółce MKF-Schimanski-Ergis GmbH wynosi 99,66% (w spółkach MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-Ergis GmbH wynosił 99,73%).

Poza wyżej wymienionymi w okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2017 nie było innych zmian w składzie Grupy Kapitałowej i udziałach w prawach głosu w stosunku do 31.12.2016.

1.3 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej (instrumenty pochodne).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

Skonsolidowane Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów sporządzane jest w układzie kalkulacyjnym. Grupa Kapitałowa sporządza Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych metodą pośrednią.

1.4 Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane zostały wykazane w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej.

1.5 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

2. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

2.1 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31.12.2016, za wyjątkiem przedstawionych poniżej.

Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Grupę:

- Zmiana do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat.

Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawniania informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

2.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”), jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24.07.2014) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30.01.2014) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2016 lub później,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28.05.2014), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11.09.2015) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11.09.2014) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczone przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13.01.2016) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 lub później,
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12.09.2016) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 12.04.2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20.06.2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 08.12.2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 08.12.2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,

- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 08.12.2016) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 08.12.2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 lub później,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18.05.2017) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2021 lub później,
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 07.06.2017) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 lub później,
- Zmiany do MSSF 9 Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12.10.2017) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 lub później,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12.10.2017) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12.12.2017) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 lub później,
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 07.02.2018) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 lub później,
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29.03.2018) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2020 lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

2.2.1 Wdrożenie MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 01.01.2018 i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.

Jednostka ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Grupa planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Grupa prowadzi sprzedaż wyrobów oraz towarów z tworzyw sztucznych.

a) Sprzedaż wyrobów i towarów

Sprzedaż wyrobów oraz towarów jest realizowana na podstawie otrzymywanych bieżąco zamówień. Umowy z klientami zawierają tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż wyrobu lub towaru. W związku z tym Grupa ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Grupy z tytułu takich umów nie będzie istotny. Przychód będzie rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy ryzyko utraty towaru przejdzie na klienta.

W ramach oceny wpływu wprowadzenia MSSF 15, Grupa rozważyła m.in. następujące aspekty:

I. Wynagrodzenie zmienne

niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem rabatów, pod warunkiem złożenia przez klienta zamówień na określoną wartość lub ilość.

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Wprowadzane zmiany nie odbiegają od obecnie stosowanej w Grupie polityki rachunkowości.

II. Prawo do zwrotu

W pojedynczych przypadkach umowy z sieciami handlowymi przewidują możliwość zwrotu niesprzedanego towaru. Poza tym zwrot dostarczonego towaru może wystąpić w przypadku stwierdzenia niezgodności ze specyfikacją zamieszczoną w zamówieniu wyrobu. Ponieważ sprzedaż do sieci handlowych nie jest znacząca, wprowadzone zmiany nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

III. Gwarancje

Grupa udziela gwarancji na sprzedawane wyroby gotowe i towary. Gwarancje te stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi.

W konsekwencji, istniejące gwarancje będą dalej ujmowane zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

b) Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie

Sprzedaż tego rodzaju nie występuje w Spółce.

c) Zaliczki otrzymane od klientów

Grupa prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Pozostałe zobowiązania”. Są to wyłącznie zaliczki krótkoterminowe i zgodnie z obecną polityką (zasadami) rachunkowości Grupa nie ujmuje kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodnie z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, bowiem w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Grupa nie będzie wydzielała istotnego elementu finansowania.

d) Wymogi w zakresie prezentacji i ujawniania informacji

MSSF 15 wprowadza nowe wymogi w zakresie prezentacji i ujawnień. Grupa ocenia, że wpływ tych ujawnień nie będzie istotny.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Grupa przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych. Grupa ujawnia ponadto wystarczające informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie powiązania między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego, jeżeli stosuje MSSF 8 Segmenty operacyjne.

e) Inne korekty

Wymogi dotyczące ujmowania i wyceny zgodnie z MSSF 15 mają również zastosowanie do ujmowania i wyceny aktywów/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, różnic kursowych z przeliczenia jednostki zagranicznej, a także zysku/straty ze sprzedaży aktywów niefinansowych (takich jak rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne), w sytuacji, gdy taka sprzedaż nie odbywa się w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Grupy wpływ przyjęcia MSSF 15 nie będzie jednak w tym zakresie istotny.

Podsumowując, Grupa oczekuje, że wdrożenie MSSF 15 nie będzie miało wpływu na kapitał własny oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów.

2.2.2 Wdrożenie MSSF 9

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Grupa zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Grupa spodziewa się wzrostu odpisów z tytułu utraty wartości należności, z negatywnym wpływem na kapitał własny, jak omówiono poniżej. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieni się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

a) Klasyfikacja i wycena

Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny.

Grupa nie posiada akcji spółek notowanych na giełdzie.

Grupa skorzysta z możliwości wyboru i w przypadku akcji/ udziałów w Grupach nienotowanych, będzie ujmować ich późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w związku z czym zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na wyniki finansowe Grupy.

Grupa nie posiada dłużnych papierów wartościowych.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

b) Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu.

Grupa ocenia, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług, odpis z tytułu utraty wartości wzrośnie o 376 tys. zł wraz ze związanym z tym wzrostem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 71 tys. zł.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie stosuje rachunku zabezpieczeń, tak więc, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe.

Podsumowując, Grupa oczekuje, że na dzień 31.12.2016 wpływ wdrożenia MSSF 9 będzie następujący:

	<u>Korekty</u>
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	-376
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	<u>71</u>
Aktywa	-305
Zyski zatrzymane	-305
Pasywa	-305

2.2.3 Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmieniona względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2019 i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

3. Stosowane zasady rachunkowości

3.1 Zasady konsolidacji

3.1.1 Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej, spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 "Połączenia jednostek gospodarczych" ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 "Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana", ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmuje się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmuje się, po zweryfikowaniu poprawności identyfikacji przyjętych aktywów i zobowiązań, w wyniku finansowym.

Udziały niekontrolujące w jednostce przejmowanej są początkowo wyceniane jako proporcja (udział) udziałów niekontrolujących w wartości godziwej netto ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

3.1.2 Inwestycje w jednostki zależne objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

Udziały niekontrolujące w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Na udziały niekontrolujące składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niekontrolujące w zmianach w kapitale własnym poczynając od daty połączenia. Straty przypisywane udziałom niekontrolującym wykraczające poza udział w kapitale podstawowym podmiotu alokowane są do udziałów Grupy, z wyjątkiem przypadków wiążącego zobowiązania i zdolności udziałowców niekontrolujących do dokonania dodatkowych inwestycji w celu pokrycia strat.

3.1.3 Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie wówczas, jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji. Jakakolwiek nadwyżkę udziały Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do wartości udziału Grupy w odpowiedniej jednostce stowarzyszonej.

3.1.4 Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki kosztu przejęcia jednostki nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanych na dzień przejęcia.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku / straty z tytułu zbycia.

3.2 Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

3.2.1 Sprzedaż wyrobów gotowych oraz towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych oraz towarów i materiałów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;

- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją;
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

3.2.2 Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

3.2.3 Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

3.3 Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

3.4 Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień poprzedzający dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Kursy przyjęte do wyceny aktywów i pasywów przyjmowane są odpowiednio jako kursy kupna i sprzedaży banku obsługującego spółkę, tj. Banku Handlowego w Warszawie, skorygowane o uzyskiwane przez Jednostkę Dominującą warunki przy transakcjach bankowych. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku / stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po średnim kursie ustalonym przez NBP na ostatni dzień okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale rezerwowym Grupy z tytułu przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

Wartość firmy oraz korekty wartości godziwej wynikające z nabycia jednostki zlokalizowanej za granicą traktowane są jako składnik aktywów lub zobowiązań jednostki zlokalizowanej za granicą i podlegają przeliczeniu przy zastosowaniu średniego kursu ustalonego przez NBP na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

Kursy przyjęte do wyceny pozycji walutowych na dzień bilansowy

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
średni kurs EUR ustalony przez NBP na ostatni dzień okresu sprawozdawczego	4,1709	4,4240
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
kurs EUR stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego	4,2447	4,3757
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
kursy EUR przyjęte do wyceny pozycji walutowych w sprawozdaniu finansowym		
kurs kupna (przyjęty do wyceny aktywów)	4,1693	4,4031
kurs sprzedaży (przyjęty do wyceny pasywów)	4,1843	4,4181

3.5 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio na sprawozdanie z całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej,
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

3.6 Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji przychodów przyszłych okresów.

Dotacje te odnosi się na sprawozdanie z całkowitych dochodów systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w sprawozdanie z całkowitych dochodów w okresie, w którym są należne.

3.7 Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Grupie ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych,
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, itp.) ustalane są na podstawie wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na każdy dzień bilansowy.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego,
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

3.8 Opodatkowanie

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

3.8.1 Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

3.8.2 Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie jednostka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą według przewidywań obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

3.8.3 Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

3.9 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są istotne komponenty.

Środki trwałe w budowie prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy.

Amortyzacja tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych, w tym komponentów, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie.

Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od	10,0 lat	do	40,0 lat
Maszyny i urządzenia	od	2,0 lat	do	25,0 lat
Środki transportu	od	2,5 lat	do	6,0 lat
Pozostałe środki trwałe	od	2,0 lat	do	10,0 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nie podlega amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 3.11. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wyceniane są zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 3.13.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu nabycia lub wytworzenia pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.10 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie.

Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie	3,0 lata
Prace rozwojowe	5,0 lat
Znaki towarowe	5,0 lat
Prawa majątkowe	5,0 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 3.11. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 3.13.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.11 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

Wartość firmy z uwagi na nieokreślony termin ekonomicznej użyteczności poddawana jest testowi na utratę wartości corocznie.

3.12 Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczanej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według następujących zasad:

- materiały zalegające od 2 do 3 lat - 70% wartości bilansowej, a ponad 3 lata 100% wartości bilansowej
- produkty, półprodukty i towary zalegające od 1 roku do 2 lat - 50% wartości bilansowej, a powyżej 2 lat 70% wartości bilansowej

Rozchody wyceniane są na podstawie cen ewidencyjnych, ustalonych w wysokości średniej ważonej cen (kosztów) danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

3.13 Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

3.14 Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na jednostce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

3.14.1 Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

3.14.2 Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest tylko wtedy, gdy Grupa opracowała szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji i ogłosiła wszystkim zainteresowanym stronom zamiar jego realizacji lub jego główne założenia.

Wycena rezerwy restrukturyzacyjnej obejmuje wyłącznie bezpośrednie koszty restrukturyzacji, czyli kwoty niezbędne do przeprowadzenia restrukturyzacji i niezwiązane z bieżącą działalnością podmiotu.

3.14.3 Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych

Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo w wartości godziwej na dzień nabycia. W kolejnych dniach bilansowych zobowiązania warunkowe wycenia się w wyższej spośród dwóch wartości: tej, którą ujęto by zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” lub wartości ujętej początkowo pomniejszonej o umorzenie ujęte zgodnie MSR 18 „Przychody”.

3.15 Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

3.15.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków;
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach;
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie;
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

3.15.2 Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które będą utrzymywane do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

3.15.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Grupy i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

3.15.4 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

3.15.5 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

Należności wycenia się w kwotach wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny (po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące). Na należności przeterminowane tworzy się odpis aktualizujący: - od 3 do 6 miesięcy - 10%, - od 6 do 12 miesięcy - 50%, - powyżej roku - 100%. Wyjątek od tej zasady stosuje się do należności przekazanych do windykacji, na które tworzy się odpis aktualizacyjny w wysokości 100%.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

3.15.6 Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do:

- pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy inne niż instrumenty pochodne oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

- przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności,
- jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie.

Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

3.15.7 Wyksięgowanie aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych jest wyksięgowywany wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot.

Jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zatrzymuje ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności.

Jeśli natomiast Grupa zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

3.16 Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

3.16.1 Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań.

Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego;
- suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem punktów (c) i (d), które nie mają zastosowania.

3.16.2 Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Grupę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy.

Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

3.16.3 Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

3.16.4 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

3.16.5 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

3.16.6 Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

3.16.7 Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

3.17 Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

3.17.1 Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w sprawozdanie z całkowitych dochodów.

3.17.2 Zabezpieczenia wartości godziwej

Grupa definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów pieniężnych lub inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego podmiot dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

3.17.3 Zabezpieczenia wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, wraz z wszelkimi zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej przypadającymi na ryzyko objęte zabezpieczeniem. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz zmiany pozycji zabezpieczanej przypadające na zabezpieczane ryzyko ujmowane są w pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów dotyczącej tej zabezpieczanej pozycji.

Grupa przestaje stosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli rozwiązuje powiązanie zabezpieczające, instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany, lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. Korektę wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej wynikającą z zabezpieczanego ryzyka amortyzuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów począwszy od chwili, gdy rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana.

3.17.4 Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest odraczana w kapitale własnym. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Kwoty odroczone w kapitał własnym są przywracane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym ujmuje się zabezpieczaną pozycję, w tej samej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów, w której ujęto zabezpieczaną pozycję. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązania, zyski i straty odroczone uprzednio w kapitale własnym uwzględnia się w początkowej wycenie kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do sprawozdania z całkowitych dochodów.

3.17.5 Zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą

Zabezpieczenia takie rozlicza się podobnie jak zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty na instrumentach zabezpieczających związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w kapitale własnym jako kapitał rezerwy na przeliczenie walut obcych. Zysk lub stratę związaną z nieefektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W momencie zbycia jednostki działającej za granicą zyski i straty odnoszone z odroczeniem w kapitał rezerwy na przeliczenia walut obcych ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1 Profesjonalny osąd oraz niepewność szacunków i założeń

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań.

Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, istotne znaczenie mają profesjonalny osąd kierownictwa, szacunki i założenia stanowiące ich podstawę:

Stawki amortyzacyjne

Grupa dokonuje corocznej weryfikacji wartości końcowej, metody amortyzacji oraz przewidywanych okresów użytkowania środków trwałych podlegających amortyzacji. W ocenie Zarządu środki trwałe wykorzystywane są w równomiernym stopniu. Odpisy amortyzacyjne ustala się poprzez oszacowanie okresów użytkowania i równomierne rozłożenie wartości podlegającej umorzeniu.

Celem stwierdzenia prawidłowości przyjętego okresu eksploatacji środków trwałych dokonuje się ich przeglądu, ocenie podlega: stopień zużycia technicznego, stopień zużycia technologicznego, intensywność dotychczasowej eksploatacji, intensywność przewidywanej eksploatacji, przewidywany okres żywotności, dostępność części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych.

Ponadto przeprowadza się konsultacje z osobami odpowiedzialnymi za eksploatację środków trwałych.

Informację dotyczącą analizy stawek amortyzacji na dzień 31.12.2017 przedstawiono w nocie 16.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Na dzień 31.12.2017 Grupa przyjęła wyliczenia rezerw z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych dokonane przez niezależnego aktuarusza. Przyjęte, na koniec 2017 roku, założenia techniczne, metodologia wyliczeń oraz analiza zmian wartości nie odbiegały zasadniczo od dotychczas stosowanych metod przez Grupę.

Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie sprawozdawczym związana była ze zmianą założeń demograficznych, w związku ze zmianą przepisów prawnych dotyczących wieku emerytalnego. Szczegóły wyliczenia przedstawiono w nocie 39.

Utrata wartości aktywów trwałych, w tym wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa analizuje przesłanki utraty wartości aktywów trwałych i przeprowadza test na utratę ich wartości. Szczegóły dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości firmy opisano w nocie 18.2.

Grupa dokonała oceny czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich, w odniesieniu do danego składnika rzeczowego majątku trwałego, jest zasadny. Na podstawie analizy odwrócono część odpisu dokonanego w latach poprzednich a szczegóły zaprezentowano w nocie 16.

Grupa ocenia, że na dzień bilansowy nie istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na utratę wartości pozostałych składników niefinansowych aktywów trwałych.

Ocena utraty wartości zapasów

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje analizy wystąpienia przesłanek utraty wartości zapasów. Na podstawie analizy danych z ewidencji rotacji stwierdza się, czy zapasy straciły (częściowo lub całkowicie) wartość użytkową (zapasy materiałów, półproduktów, wyrobów gotowych i towarów) lub wartość handlową (zapasy wyrobów gotowych i towarów). Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość zapasów wyrobów gotowych i towarów, wynikającą z ksiąg rachunkowych, do ceny sprzedaży netto. Grupa ustala wiarygodną cenę sprzedaży netto dla każdej pozycji wyrobów gotowych i towarów. Wartości oszacowanych odpisów aktualizujących zaprezentowano w nocie 24.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości lub zmiany przepisów podatkowych mogłyby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, przyjętych na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, przy założeniu, że stawki te będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów. Informacje o podatku odroczonym przedstawia nota 9.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Grupy.

5. Korekty błędów oraz danych porównawczych

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 Grupa dokonała następujących korekt danych porównawczych:

5.1. Korekta danych porównawczych - korekta rezerw z tytułu niewykorzystanych urlopów

W latach ubiegłych spółki Grupy nie tworzyły rezerw z tytułu niewykorzystanych urlopów w odniesieniu do pracowników nieprodukcyjnych, które po raz pierwszy zostały utworzone w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W związku z tym, że korekta dotyczy głównie okresów wcześniejszych niż prezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jej wpływ został ujęty w pozycji zyski zatrzymane w ramach kapitału własnego.

Wpływ na poszczególne elementy sprawozdania finansowego przedstawiono poniżej:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-1 288	-1 288
Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym	-7	-7
Rozliczenia międzyokresowe bierne	1 295	1 295

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Po przeprowadzonej analizie Zarząd zdecydował, że wpływ korekty na wynik finansowy prezentowany w ramach poszczególnych okresów niniejszego sprawozdania finansowego nie jest istotny.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Zmiana nie wpłynęła na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

5.2. Korekta danych porównawczych - korekta marży odłożonej w magazynie

W 2011 roku spółka Ergis S.A. wniosła aportem do spółki MKf-Ergis Sp. z o.o. wyroby gotowe wycenione według cen sprzedaży. Grupa wprowadziła korektę konsolidacyjną stanu magazynowego zmniejszając go o wartość marży odłożonej w magazynie. W kolejnych latach, pomimo sprzedaży wyrobów będących przedmiotem aportu na zewnątrz Grupy, stan magazynowy oraz wynik finansowy Grupy nie podlegały korektom. W związku z faktem, że błąd dotyczył okresów wcześniejszych niż prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jego wpływ został ujęty w pozycji zyski zatrzymane w ramach kapitału własnego.

Wpływ na poszczególne elementy sprawozdania finansowego przedstawiono poniżej:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	207	207
Zapasy	207	207

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Po przeprowadzonej analizie Zarząd zdecydował, że wpływ korekty na wynik finansowy prezentowany w ramach poszczególnych okresów niniejszego sprawozdania finansowego nie jest istotny.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Zmiana nie wpłynęła na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

5.3. Korekta danych porównawczych - korekta wyceny jednostki stowarzyszonej metodą praw własności

Błąd w wycenie metodą praw własności jednostki stowarzyszonej Tromar Sp. z o.o. dotyczy okresów wcześniejszych niż prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jej wpływ został ujęty w pozycji zyski zatrzymane w ramach kapitału własnego.

Wpływ na poszczególne elementy sprawozdania finansowego przedstawiono poniżej:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-51	-51
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-51	-51

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Po przeprowadzonej analizie Zarząd zdecydował, że wpływ korekty na wynik finansowy prezentowany w ramach poszczególnych okresów niniejszego sprawozdania finansowego nie jest istotny.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Zmiana nie wpłynęła na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

5.4. Korekta danych porównawczych - wycofanie przeszacowania środków trwałych

W 2011 roku spółka niemiecka MKF-Ergis GmbH dokonała przeszacowania środków trwałych. W niniejszym sprawozdaniu dokonano wycofania przeszacowania, które było niezgodne ze stosowanymi przez Grupę zasadami rachunkowości.

Wpływ na poszczególne elementy sprawozdania finansowego przedstawiono poniżej:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Rzeczowe aktywa trwałe	-8 223	-8 812
Kapitał rezerwy z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-4 902	-4 902
Kapitał rezerwy z tytułu różnic kursowych z przeliczenia	-973	-745
Zyski zatrzymane	147	-491
Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym	-20	-21
Rezerwa na podatek odroczonej	-2 475	-2 653

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- koszt własny sprzedaży (amortyzacja) - zmniejszenie o kwotę 915 tys. zł
- naliczony podatek dochodowy - zwiększenie o kwotę 275 tys. zł
- zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej - zwiększenie o kwotę 638 tys. zł
- strata netto przypadająca na udziały niekontrolujące - zmniejszenie o kwotę 2 tys. zł
- inne całkowite dochody (różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych - zmniejszenie o kwotę 229 tys. zł
- całkowite dochody przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej - zwiększenie o kwotę 410 tys. zł
- całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące - zwiększenie o kwotę 1 tys. zł

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zysk netto - zwiększenie o kwotę 640 tys. zł
- amortyzacja - zmniejszenie o kwotę 915 tys. zł
- naliczony podatek dochodowy - zwiększenie o kwotę 275 tys. zł

5.5. Korekta danych porównawczych - korekta rozpoznania przychodów ze sprzedaży

W latach ubiegłych Grupa przy rozpoznawaniu przychodów ze sprzedaży wyrobów i towarów nie uwzględniała momentu przejścia ryzyka na klienta. Coroczna analiza wykazywała, że wartości przychodów, dla których ryzyko nie zostało przeniesione na klienta z początku i końca okresu obejmującego sprawozdanie finansowe są porównywalne i dokonanie korekty nie wpłynęłoby znacząco na wynik finansowy. Ponieważ w bieżącym roku wartość przychodów, dla których ryzyko przeszło na klienta w 2018 roku jest znacznie niższa niż wartość przychodów, dla których ryzyko przeszło na klientów w 2017 roku, Grupa zdecydowała się na zmianę podejścia i dokonała korekty przychodów i zysków zatrzymanych na dzień 31.12.2016 oraz 01.01.2016, co wpłynęło również na prezentację należności i zapasów.

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-1 393	-840
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	-5 193	-4 258
Zapasy	3 800	3 418

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- przychody ze sprzedaży towarów i produktów - zmniejszenie o kwotę 935 tys. zł
- koszt własny sprzedaży - zmniejszenie o kwotę 382 tys. zł
- zysk brutto i zysk netto - zmniejszenie o kwotę 553 tys. zł.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zysk netto za rok obrotowy - zmniejszenie o kwotę 553 tys. zł
- zmiana stanu zapasów - zmniejszenie o kwotę 382 tys. zł
- zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zwiększenie o kwotę 935 tys. zł.

5.6. Korekta danych porównawczych - korekta przychodów ze sprzedaży o faktury korygujące

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2017 rok, Grupa skorygowała przychody o korekty faktur wystawionych w I kwartale 2018 roku do faktur z 2017 roku, dotyczących korekty ceny sprzedaży bądź zwrotu towaru. Dla zachowania porównywalności danych, Grupa dokonała korekty przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2016 i 2015 roku o korekty faktur wystawionych odpowiednio w I kwartale 2017 roku oraz w I kwartale 2016 roku do faktur z 2016 i 2015 roku. Dokonano korekty stanów magazynowych oraz zapasów. Zmiany dotyczące roku 2016 zaprezentowano w poniższej nocie razem z korektą rozpoznaną przychodów ze sprzedaży.

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-283	-172
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	-520	-529
Zapasy	237	357

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- przychody ze sprzedaży towarów i produktów - zwiększenie o kwotę 9 tys. zł
- koszt własny sprzedaży - zwiększenie o kwotę 120 tys. zł
- zysk brutto i zysk netto - zmniejszenie o kwotę 111 tys. zł.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zysk netto za rok obrotowy - zmniejszenie o kwotę 111 tys. zł
- zmiana stanu zapasów - zwiększenie o kwotę 120 tys. zł
- zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zmniejszenie o kwotę 9 tys. zł.

5.7. Korekta danych porównawczych - korekty prezentacyjne

W celu zapewnienia porównywalności danych finansowych w okresie sprawozdawczym dokonano zmiany prezentacji danych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016. Dane prezentowane są po następujących korektach:

a) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 dokonano zmiany prezentacji zapasów i zobowiązań handlowych w oparciu o warunki dostawy (Incoterms).

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016:

- zapasy - zmniejszenie o kwotę 1.314 tys. zł
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - zmniejszenia o kwotę 1.314 tys. zł

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zmiana stanu zapasów - zwiększenie o kwotę 1.314 tys. zł
- zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań - zmniejszenie o kwotę 1.314 tys. zł

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.

Korekta nie miała wpływu na dane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 01.01.2016.

b) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 oraz na dzień 01.01.2016 zmieniono prezentację podatku odroczonego, wykazując aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto.

W wyniku powyższej korekty zmianie uległy następujące pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

na dzień 31.12.2016:

- aktywa z tytułu podatku odroczonego - zmniejszenie o kwotę 10.692 tys. zł
- rezerwa z tytułu podatku odroczonego - zmniejszenie o kwotę 10.692 tys. zł

na dzień 01.01.2016:

- aktywa z tytułu podatku odroczonego - zmniejszenie o kwotę 10.047 tys. zł
- rezerwa z tytułu podatku odroczonego - zmniejszenie o kwotę 10.047 tys. zł

Zmiana nie wpłynęła na rachunek przepływów pieniężnych.
Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.

c) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 oraz na dzień 01.01.2016 wyodrębniono zobowiązania z tytułu leasingu z pozycji pożyczki, kredyty bankowe.

W wyniku powyższej korekty zmianie uległy następujące pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

na dzień 31.12.2016:

- kredyty bankowe (długoterminowe) - zmniejszenie o kwotę 4.933 tys. zł
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (długoterminowe) - zwiększenie o kwotę 4.933 tys. zł
- pożyczki, kredyty bankowe (krótkoterminowe) - zmniejszenie o kwotę 1.693 tys. zł
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótkoterminowe) - zwiększenie o kwotę 1.693 tys. zł

na dzień 01.01.2016:

- kredyty bankowe (długoterminowe) - zmniejszenie o kwotę 2.766 tys. zł
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (długoterminowe) - zwiększenie o kwotę 2.766 tys. zł
- pożyczki, kredyty bankowe (krótkoterminowe) - zmniejszenie o kwotę 1.213 tys. zł
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótkoterminowe) - zwiększenie o kwotę 1.213 tys. zł

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.
Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

d) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 oraz na dzień 01.01.2016 zmieniono prezentację dotychczas prezentowanych jako rezerwy krótkoterminowe: rezerw na urlopy (przeniesiono do rozliczeń międzyokresowych biernych), rezerw na premie (przeniesiono do rozliczeń międzyokresowych biernych), bonusów dla odbiorców (przeniesiono jako zmniejszenie do należności lub przeniesiono do zobowiązań) oraz rezerw na koszty okresu (przeniesiono do zobowiązań z tytułu dostaw oraz pozostałych zobowiązań).

W wyniku powyższej korekty zmianie uległy następujące pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

na dzień 31.12.2016:

- rezerwy krótkoterminowe - zmniejszenie o kwotę 6.659 tys. zł
- rozliczenia międzyokresowe bierne - zwiększenie o kwotę 4.634 tys. zł
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zmniejszenie o kwotę 523 tys. zł
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - zwiększenie o kwotę 1.502 tys. zł

na dzień 01.01.2016:

- rezerwy krótkoterminowe - zmniejszenie o kwotę 7.549 tys. zł
- rozliczenia międzyokresowe bierne - zwiększenie o kwotę 4.208 tys. zł
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zmniejszenie o kwotę 558 tys. zł
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - zwiększenie o kwotę 2.783 tys. zł

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.
Wpływ zmiany na rachunek przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych - zwiększenie o kwotę 1.316 tys. zł
- zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań - zmniejszenie o kwotę 1.281 tys. zł
- zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zmniejszenie o kwotę 35 tys. zł

e) W sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 Grupa dokonała korekty prezentacyjnej, polegającej na przeniesieniu części kosztów zarządu i sprzedaży ujętych dotychczas w wartości sprzedanych towarów i materiałów, odpowiednio w koszty zarządu i sprzedaży.

Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej.

Wpływ zmiany na sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016::

- koszt własny sprzedaży - zmniejszenie o kwotę 1.616 tys. zł
- koszty sprzedaży - zwiększenie o kwotę 1.367 tys. zł
- koszty zarządu - zwiększenie o kwotę 249 tys. zł

Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

5.8. Podsumowanie korekt

Łączny wpływ opisanych wyżej korekt danych porównawczych na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 oraz 01.01.2016 przedstawia się następująco:

	Stan na 31.12. 2016	Korekty	Stan na 31.12. 2016 (przek- ształcone)	Stan na 01.01. 2016	Korekty	Stan na 01.01. 2016 (przek- ształcone)
Korygowane pozycje aktywów:						
Rzeczowe aktywa trwałe	202 648	-8 223	194 425	206 543	-8 812	197 731
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	147	- 51	96	121	- 51	70
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	19 976	- 10 692	9 284	20 056	- 10 047	10 009
Zapasy	88 881	2 930	91 811	91 015	3 982	94 997
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	101 274	- 6 236	95 038	111 126	- 5 345	105 781
Razem korygowane składniki aktywów	412 926	- 22 272	390 654	428 861	- 20 273	408 588
Korygowane pozycje pasywów:						
Kapitał rezerwowý	32 895	- 5 875	27 020	31 533	- 5 647	25 886
Zyski zatrzymane	110 527	- 2 661	107 866	93 025	- 2 635	90 390
Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym	443	- 27	416	450	- 28	422
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	48 246	- 4 933	43 313	50 620	- 2 766	47 854
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	4 933	4 933	-	2 766	2 766
Rezerwa na podatek odroczonego	14 340	- 13 167	1 173	13 787	- 12 700	1 087
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	64 895	188	65 083	101 632	2 783	104 415
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	93 498	- 1 693	91 805	92 262	- 1 213	91 049
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	1 693	1 693	-	1 213	1 213
Rezerwy krótkoterminowe	6 659	- 6 659	-	7 549	- 7 549	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne	-	5 929	5 929	-	5 503	5 503
Razem korygowane pozycje pasywów	338 608	- 16 397	322 211	359 325	- 14 626	344 699

Łączny wpływ opisanych wyżej korekt danych porównawczych na sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31.12.2016 przedstawia się następująco:

	dane za okres zakończony 31.12.2016 (przed korektą)	Korekta za okres zakończony 31.12.2016	dane za okres zakończony 31.12.2016 (dane przekształ- cone)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	696 488	-926	695 562
Koszt własny sprzedaży	584 056	-2 793	581 263
Zysk/strata brutto na sprzedaży	112 432	1 867	114 299
Koszty sprzedaży	41 929	1 367	43 296
Koszty zarządu	34 048	249	34 297
Zysk/strata ze sprzedaży	36 455	251	36 706
Zysk/strata na działalności operacyjnej	35 209	251	35 460
Zysk/strata brutto	29 952	251	30 203
Podatek dochodowy	6 185	275	6 460
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	23 767	-24	23 743
- przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	23 779	-26	23 753
- przypadający na udziały niekontrolujące	-12	2	-10
Inne całkowite dochody	1 367	-229	1 138
Całkowite dochody ogółem	25 134	-253	24 881
- przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	25 141	-254	24 887
- przypadające na udziały niekontrolujące	-7	1	-6
Średnioważona liczba akcji	39 194 926	-	39 194 926
Zysk w zł na jedną akcję			
Z działalności kontynuowanej :			
Zwykły	0,60	0,01	0,61
Rozwodniony	0,60	0,01	0,61

Łączny wpływ opisanych wyżej korekt danych porównawczych na sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony 31.12.2016 przedstawia się następująco:

	dane za okres zakończony 31 grudnia 2016 (przed korektą)	Korekta za okres zakończony 31 grudnia 2016	dane za okres zakończony 31 grudnia 2016 (dane przekształ- cone)
Zysk netto za rok obrotowy	23 767	-24	23 743
Amortyzacja	24 574	-915	23 659
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	10 921	891	11 812
Zmiana stanu zapasów	2 863	1 052	3 915
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	-37 853	-2 595	-40 448
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	-976	1 316	340
Podatek dochodowy naliczony	6 185	275	6 460
Razem korygowane pozycje	29 481	-	29 481

6. Przychody

Struktura przychodów ze sprzedaży za bieżący rok przedstawia się następująco:

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Działalność kontynuowana		
- Przychody ze sprzedaży produktów	713 749	651 257
- Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	35 809	44 305
	<u>749 558</u>	<u>695 562</u>

7. Segmenty operacyjne**7.1 Identyfikacja segmentów operacyjnych zgodnie z MSSF 8**

Grupa wydzieliła dwa segmenty operacyjne, dla których jest możliwość uzyskania informacji finansowych oraz możliwość alokacji większości aktywów i części pasywów. Koszty ogólnego zarządu oraz koszty finansowe Jednostki dominującej związane z kredytami na nabycie aktywów finansowych została podzielona kluczem do segmentów. W przypadku jednostek zależnych całość przychodów oraz kosztów została przyporządkowana odpowiednim segmentom.

- Segment wyrobów opakowaniowych	- folia stretch PE - folia termokurczliwa PVC - folie BOPP - taśmy PET - opakowania drukowane folie twarde PET i PVC - laminaty PVC/PE i PET/PE
Segment wyrobów pozostałego - przeznaczenia	- folie miękkie PVC - granulaty PVC

7.2 Przychody i wyniki segmentów

Przychody oraz zyski brutto poszczególnych segmentów kształtują się następująco:

	Przychody		Zysk brutto	
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)		(przekształcone)	
Działalność kontynuowana				
Segment wyrobów opakowaniowych	614 596	568 240	24 575	22 902
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia	134 962	127 322	5 334	7 301
Razem z działalności kontynuowanej	<u>749 558</u>	<u>695 562</u>	<u>29 909</u>	<u>30 203</u>

7.3 Aktywa segmentów

	Aktywa segmentów	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
	(przekształcone)	
Segment wyrobów opakowaniowych	269 855	245 209
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia	85 510	83 955
Razem aktywa segmentów	355 365	329 164
Aktywa niealokowane	117 969	93 038
Suma aktywów	473 334	422 202

W odniesieniu do Jednostki dominującej Grupa alokuje do segmentów środki trwałe, zapasy oraz należności. Pozostałe pozycje aktywów nie są alokowane z uwagi na brak możliwości ich przypisania do konkretnego segmentu. W odniesieniu do pozostałych spółek Grupa alokuje do segmentów całość aktywów.

7.4 Zobowiązania segmentów

	Zobowiązania segmentów	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
	(przekształcone)	
Segment wyrobów opakowaniowych	115 924	118 049
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia	15 298	17 258
Razem zobowiązania segmentów	131 222	135 307
Zobowiązania niealokowane	132 630	86 409
Suma zobowiązań	263 852	221 716

W odniesieniu do jednostki dominującej Grupa alokuje do segmentów zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz kredyty inwestycyjne zaciągnięte na finansowanie zakupu środków trwałych. Pozostałe pozycje zobowiązań nie są alokowane z uwagi na brak możliwości ich przypisania do konkretnego segmentu. W odniesieniu do pozostałych spółek Grupa alokuje do segmentów całość zobowiązań.

7.5 Pozostałe informacje o segmentach

	Amortyzacja		Zwiększenia aktywów trwałych	
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)			
Segment wyrobów opakowaniowych	16 923	16 910	34 629	13 123
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia	5 804	6 749	5 530	6 588
	22 727	23 659	40 159	19 711

Dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Segment wyrobów opakowaniowych	Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia	Ogółem
Przychody od klientów zewnętrznych	614 596	134 962	749 558
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	0	0	0
Przychody z tytułu odsetek	184	84	268
Koszty z tytułu odsetek	3 475	1 269	4 744
Zysk segmentu	24 575	5 334	29 909
Dane za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 (przekształcone)	Segment wyrobów opakowaniowych	Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia	Ogółem
Przychody od klientów zewnętrznych	568 240	127 322	695 562
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	0	0	0
Przychody z tytułu odsetek	93	62	155
Koszty z tytułu odsetek	3 340	1 462	4 802
Zysk segmentu	22 902	7 301	30 203

7.6 Informacje geograficzne

Grupa sprzedaje swoje wyroby i towary na rynkach europejskich, głównie w Polsce oraz w Europie Zachodniej. Eksport poza Europę ma znaczenie marginalne.

	<u>Przychody ze sprzedaży</u>	
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Polska	345 081	326 637
Niemcy	134 740	123 507
Francja	76 117	59 132
Holandia	30 337	25 500
Wielka Brytania	31 305	24 833
Pozostałe	131 978	135 953
	749 558	695 562

7.7 Informacje o wiodących klientach

Przychody od żadnego z klientów nie przekroczyły 5% przychodów Grupy.

8. Koszty działalności operacyjnej

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Działalność kontynuowana		
Zmiana stanu produktów	- 7 212	6 208
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	- 1 448	- 2 276
Amortyzacja	22 727	23 659
Zużycie surowców i materiałów	532 546	464 951
Usługi obce	56 526	54 580
Podatki i opłaty	3 523	3 063
Koszty świadczeń pracowniczych	77 142	69 588
Pozostałe koszty rodzajowe	4 439	4 550
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	30 309	34 533
	718 552	658 856
w tym:		
Koszt własny sprzedaży	635 372	581 263
Koszty sprzedaży	47 734	43 296
Koszty zarządu	35 446	34 297

8.1 Amortyzacja

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	22 535	23 466
Amortyzacja wartości niematerialnych	192	193
	22 727	23 659

8.2 Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Wynagrodzenia	62 613	56 520
Świadczenia emerytalne	42	9
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	9	41
Pozostałe świadczenia pracownicze	14 478	13 018
	77 142	69 588

8.3 Koszty badań i rozwoju

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Koszty badań i rozwoju odniesione w koszty	3 173	2 207

W Ergis S.A. oraz MKF-Ergis Sp z o.o. od wielu lat funkcjonują laboratoria badawcze, których rolą jest rozwój stosowanych technologii, poszukiwanie nowych produktów, badania nowych surowców i przygotowywanie nowych receptur. W 2015 roku został utworzony nowy Dział Badań i Rozwoju. Zatrudnieni specjaliści zajmują się rozwojem nowych produktów i nowej technologii produkcji a także rozwojem obecnie stosowanych technologii.

9. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Zyski ze zbycia aktywów:		
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	245	148
Razem	<u>245</u>	<u>148</u>
Przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących:		
Rzeczowe aktywa trwałe	403	-
Zapasy	406	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	357	-
Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	416
Razem	<u>1 166</u>	<u>416</u>
Pozostałe przychody operacyjne:		
Odszkodowania	416	226
Dotacje	788	1 022
Różnice inwentaryzacyjne	72	160
Zwrócone koszty postępowń sądowych	94	50
Kary otrzymane od dostawców	102	109
Pozostałe	679	709
Razem	<u>2 151</u>	<u>2 276</u>
Razem pozostałe przychody operacyjne	<u>3 562</u>	<u>2 840</u>

10. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Utworzone odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	-	525
Zapasy	-	247
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	1 576
Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	117
Razem	<u>-</u>	<u>2 465</u>
Pozostałe koszty operacyjne:		
Koszty restrukturyzacji	-	871
Różnice inwentaryzacyjne	213	166
Kary i reklamacje dotyczące wyrobów gotowych	320	229
Darowizny przekazane	172	12
Pozostałe	326	343
Razem	<u>1 031</u>	<u>1 621</u>
Razem pozostałe koszty operacyjne	<u>1 031</u>	<u>4 086</u>

Koszty restrukturyzacji w 2016 roku odnoszą się do spółek MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-Ergis GmbH i dotyczą odpraw dla zwalnianych pracowników oraz kosztów ponoszonych na rzecz osób zwolnionych z obowiązku świadczenia pracy w związku z prowadzoną restrukturyzacją.

11. Przychody finansowe

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Przychody odsetkowe		
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	25	14
Pożyczki	4	5
Pozostałe	239	136
Razem	<u>268</u>	<u>155</u>
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych:	63	-
Zysk z rozliczenia instrumentów pochodnych	<u>63</u>	<u>-</u>
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:	517	-
Zyski z wyceny instrumentów pochodnych	<u>517</u>	<u>-</u>
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	478	-
Pozostałe	-	2
Razem	<u>478</u>	<u>2</u>
Razem przychody finansowe	<u>1 326</u>	<u>157</u>

12. Koszty finansowe

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Koszty odsetkowe:		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	4 394	4 467
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	330	311
Pozostałe koszty odsetkowe	79	69
Razem	<u>4 803</u>	<u>4 847</u>
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Straty z wyceny instrumentów pochodnych	-	287
Razem	<u>-</u>	<u>287</u>
Pozostałe koszty finansowe:		
Strata na różnicach kursowych	-	173
Pozostałe koszty finansowe	201	166
Razem	<u>201</u>	<u>339</u>
Razem koszty finansowe	<u>5 004</u>	<u>5 473</u>

13. Podatek dochodowy**13.1 Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów**

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Bieżący podatek dochodowy:		
Bieżące obciążenie podatkowe	859	5 644
Korekty dotyczące podatku z lat ubiegłych	- 8	-
Razem	<u>851</u>	<u>5 644</u>
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	8 200	816
Razem	<u>8 200</u>	<u>816</u>
Podatek razem	<u>9 051</u>	<u>6 460</u>

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku/ (straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony 31.12.2017 i 31.12.2016 przedstawia się następująco:

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Zysk brutto przed opodatkowaniem	<u>29 909</u>	<u>30 203</u>
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2016: 19%)	5 871	5 804
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce dla małych przedsiębiorców, wprowadzonej od 2017 roku w wysokości 15%	238	-
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Niemczech, wynoszącej 30,1% (2016: 30,1%)	- 776	- 105
Razem podatek według ustawowej stawki podatkowej	<u>5 333</u>	<u>5 699</u>
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	- 8	-
Nieujęte straty podatkowe	851	103
Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanych strat podatkowych	-	262
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	3 243	486
Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania	- 368	- 90
Pozostałe	-	-
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 30,3% (2016: 21,4%)	<u>9 051</u>	<u>6 460</u>
Podatek dochodowy wykazany w skonsolidowanym zysku	<u>9 051</u>	<u>6 460</u>

13.2 Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	2 430	19
Pozostałe	-	-
Razem	<u>2 430</u>	<u>19</u>
Bieżące zobowiązania podatkowe		
Podatek dochodowy do zapłaty	7	1 012
Pozostałe	-	-
Razem	<u>7</u>	<u>1 012</u>

13.3 Podatek odroczony

Okres zakończony 31 grudnia 2017	Różnice przejściowe dotyczące składników:	
	aktywów z tytułu podatku odroczonego	rezerwy z tytułu podatku odroczonego
Różnica na wartości netto środków trwałych	3 988	10 123
Odpis aktualizujący środków trwałych	29	-
Różnica na wartości netto wartości niematerialnych	7	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	373	-
Korekty konsolidacyjne dotyczące wyceny zapasów	121	-
Odpisy na należności	198	-
Wycena należności w walucie	141	-
Bonusy oczekiwane od dostawców	-	2 477
Koszty danego okresu	136	-
Rozliczenia międzyokresowe	894	305
Wycena środków pieniężnych na rachunkach walutowych	56	20
Naliczone a niezapłacone odsetki	67	131
Rezerwa na odprawy emerytalne	19	-
Wynagrodzenia niewypłacone na dzień bilansowy	219	-
Wycena zobowiązań w walucie	13	101
Faktury korygujące zakupy	-	186
Przeniesienie przychodów i kosztów ze sprzedaży do następnego okresu ze względu na datę dostawy	210	-
Wycena instrumentów pochodnych w walucie	-	34
Różnica podatkowa dotycząca klasyfikacji leasingu	21	142
Strata podatkowa	7 312	-
	<u>13 804</u>	<u>13 519</u>

Aktywo na podatek odroczony wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2 157
Rezerwa na podatek odroczony wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	<u>1 872</u>

Aktywo oraz rezerwa na podatek odroczony są wykazywane w wartościach netto, przy czym unettowanie odbywa się na poziomie poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy.

Podejmując decyzję o utworzeniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego Grupa rozważa następujące parametry:

- różnice przejściowe odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości; oraz
- zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe.

Sprzedaż przez Jednostkę Dominującą w dniu 29.08.2017 udziałów posiadanych w MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-Ergis GmbH spowodowała powstanie straty podatkowej po stronie Jednostki Dominującej w wysokości różnicy między wartością rynkową zbytych udziałów, a wydatkami poniesionymi historycznie na ich nabycie. Nierozliczona na dzień 31.12.2017 strata w wysokości 6.078 tys. zł będzie rozliczana w kolejnych latach. Poziom planowanych do osiągnięcia dochodów podatkowych przez Jednostkę Dominującą z działalności operacyjnej w najbliższych trzech latach zakłada się na poziomie nie niższym, niż zysk podatkowy z działalności operacyjnej w 2017 roku (19 mln zł), tak więc w 2018 roku Jednostka Dominująca planuje rozliczenie aktywa z uwagi na rozliczenie straty podatkowej w wysokości około 3,0 mln zł, a pozostałą kwotę w dwóch kolejnych latach.

Grupa dokonuje analizy odzyskiwalności poszczególnych pozycji aktywów z tytułu podatku odroczonego.

Staty podatkowe rozliczają ponadto spółki MKF-Schimanski-Ergis GmbH (nierozliczona na dzień 31.12.2017 w wysokości równowartej 659 tys zł), MKF-Ergis Sp. z o.o. (533 tys. zł) oraz CS-Recycling Sp. z o.o. (42 tys. zł).

Na podstawie prognoz wyników finansowych wymienionych spółek, Grupa ocenia, że rozpoznane aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są realizowalne.

Okres zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)	Różnice przejściowe dotyczące składników:	
	aktywów z tytułu podatku odroczonego	rezerwy z tytułu podatku odroczonego
Różnica na wartości netto środków trwałych	3 183	9 771
Odpis aktualizujący środków trwałych	122	-
Różnica na wartości netto wartości niematerialnych	26	-
Możliwa do realizacji różnica pomiędzy kosztem podatkowym inwestycji a jej aktywami netto w konsolidacji	13 827	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	455	-
Korekty konsolidacyjne dotyczące wyceny zapasów	56	-
Odpisy na należności	298	2
Wycena należności w walucie	38	47
Bonusy oczekiwane od dostawców	-	2 309
Rozliczenia międzyokresowe	954	378
Wycena środków pieniężnych na rachunkach walutowych	14	22
Naliczone a niezapłacone odsetki	62	46
Rezerwa na odprawy emerytalne	8	-
Wynagrodzenia niewypłacone na dzień bilansowy	178	-
Wycena zobowiązań w walucie	138	3
Faktury korygujące zakupy	-	107
Wycena instrumentów pochodnych w walucie	65	-
Różnica podatkowa dotycząca klasyfikacji leasingu	23	82
Strata podatkowa	1 431	-
	<u>20 878</u>	<u>12 767</u>

Aktywo na podatek odroczone wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	9 284
Rezerwa na podatek odroczone wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	<u>1 173</u>

Grupa utworzyła na dzień 31.12.2016 aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego na możliwą do realizacji różnicę pomiędzy kosztem podatkowym inwestycji a jej aktywami netto w konsolidacji (w Jednostce dominującej na różnicę pomiędzy wartością bilansową udziałów w spółkach MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-ERGIS GmbH a ich kosztem podatkowym).

13.4 Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W roku zakończonym 31.12.2017 Grupa nie ujęła strat podatkowych w wysokości 851 tys. zł z uwagi na brak możliwości realizacji w przyszłości (103 tys. zł w roku zakończonym 31.12.2016).

14. Działalność zaniechana

W 2017 roku w Grupie nie wystąpiło zaniechanie działalności.

15. Zysk na jedną akcję

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Podstawowy zysk na jedną akcję Z działalności kontynuowanej	0,54	0,61
	0,54	0,61
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję Z działalności kontynuowanej	0,54	0,61
	0,54	0,61

15.1 Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Zysk za rok obrotowy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	20 745	23 753
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku przypadającego na jedną akcję	38 398 680	39 194 926

15.2 Rozwodniony zysk/strata przypadający na jedną akcję

Nie dotyczy.

16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31.12.2017	Grunty własne	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Stan na 01.01.2017	8 986	137 609	315 329	11 444	23 232	13 949	510 549
Korekta błędów / danych porównawczych	-	-	- 8 383	-	-	-	- 8 383
Stan na 01.01.2017 (przekształcone)	8 986	137 609	306 946	11 444	23 232	13 949	502 166
Zwiększenie stanu	-	1 223	3 293	753	310	37 939	43 518
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	- 147	- 1 155	- 2 752	- 63	- 481	104	- 4 494
Likwidacje	-	-	- 291	- 345	- 2	-	- 638
Zbycie składników majątku	-	-	- 1 256	- 668	- 70	-	- 1 994
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	-	6 503	27 245	211	460	- 34 419	-
Inne	-	-	-	-	12	- 15	- 3
Stan na 31.12.2017	8 839	144 180	333 185	11 332	23 461	17 558	538 555
Umorzenie i utrata wartości							
Stan na 01.01.2017	61	74 802	205 703	8 784	17 963	588	307 901
Korekta błędów / danych porównawczych	-	-	- 160	-	-	-	- 160
Stan na 01.01.2017 (przekształcone)	61	74 802	205 543	8 784	17 963	588	307 741
Eliminacja wskutek likwidacji składników majątku	-	-	- 288	- 337	- 2	-	- 627
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	-	-	- 838	- 609	- 41	-	- 1 488
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	- 884	- 2 127	- 65	- 401	-	- 3 477
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	90	90
Odwrocenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości	-	- 10	-	-	-	- 483	- 493
Koszty amortyzacji	-	3 408	16 812	1 060	1 255	-	22 535
Inne	-	-	-	-	2	-	2
Stan na 31.12.2017	61	77 316	219 102	8 833	18 776	195	324 283
Wartość netto							
Stan na 31.12.2017	8 778	66 864	114 083	2 499	4 685	17 363	214 272

Rok zakończony 31.12.2016	Grunty własne	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Stan na 01.01.2016	8 892	136 353	305 007	10 925	22 222	6 352	489 751
Korekta błędów / danych porównawczych	-	-	- 8 075	-	-	-	- 8 075
Stan na 01.01.2016 (przekształcone)	8 892	136 353	296 932	10 925	22 222	6 352	481 676
Zwiększenie stanu	-	280	6 293	704	584	14 972	22 833
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	94	734	1 602	42	298	7	2 777
Likwidacje	-	- 2	- 2 039	- 371	- 520	-	- 2 932
Zbycie składników majątku	-	-	- 1 352	- 266	- 377	-	- 1 995
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	-	244	5 610	503	1 025	- 7 382	-
Inne	-	-	- 100	- 93	-	-	- 193
Stan na 31.12.2016 (przekształcone)	8 986	137 609	306 946	11 444	23 232	13 949	502 166
Umorzenie i utrata wartości							
Stan na 01.01.2016	61	70 524	187 294	8 263	16 964	102	283 208
Korekta błędów / danych porównawczych	-	-	737	-	-	-	737
Stan na 01.01.2016 (przekształcone)	61	70 524	188 031	8 263	16 964	102	283 945
Eliminacja wskutek likwidacji	-	-	- 577	- 364	- 511	-	- 1 452
Eliminacja wskutek zbycia	-	-	- 564	- 266	- 13	-	- 843
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	541	1 302	39	249	-	2 131
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-	39	-	-	-	486	525
Koszty amortyzacji	-	3 700	17 380	1 112	1 274	-	23 466
Inne	-	- 2	- 29	-	-	-	- 31
Stan na 31.12.2016 (przekształcone)	61	74 802	205 543	8 784	17 963	588	307 741
Wartość netto							
Stan na 31.12.2016 (przekształcone)	8 925	62 807	101 403	2 660	5 269	13 361	194 425

Zwiększenie stanu środków trwałych w 2016 roku dotyczy inwestycji odtworzeniowych. W 2017 roku oprócz inwestycji odtworzeniowych Grupa poniosła nakłady na zakup kolejnej linii do produkcji folii nanoErgis (Ergis S.A., przyjęcie do ewidencji środków trwałych w lipcu 2017 roku) oraz na zakup linii B4 do produkcji laminatów i folii PET (MKF-Schimanski GmbH, inwestycja w toku).

Na dzień 31.12.2017 Grupa ocenia, że okresy użytkowania większości aktywów przyjęte dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. W kilku przypadkach urządzeń pomocniczych Grupa wydłużyła okresy amortyzacji od 01.01.2018 tych urządzeń. Wpłyne to na zmniejszenie kosztów amortyzacji w 2018 roku o kwotę 486 tys. zł.

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31.12.2017 na mocy umów leasingu finansowego wynosi 7.145 tys. zł (na dzień 31.12.2016: 7.521 tys. zł).

Wartość brutto środków trwałych całkowicie umorzonych lecz nadal użytkowanych na dzień 31.12.2017 wynosi 129.380 tys. zł (na dzień 31.12.2016: 111.193 tys. zł).

Wartość kosztów finansowania zewnętrznego alokowanych do wartości początkowej środków trwałych na dzień 31.12.2017 wynosi 367 tys. zł (0 zł na dzień 31.12.2016).

16.1 Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

ERGIS S.A.: zabezpieczeniem kredytów bankowych są następujące aktywa: hipoteka kaucyjna na nieruchomości w Wąbrzeźnie o wartości księgowej 9 mln zł; hipoteka kaucyjna i zwykła na nieruchomości w Oławie o wartości księgowej 27 mln zł; cesja należności w wysokości 28 mln zł, zastaw rejestrowy na zapasach o wysokości 20 mln zł, zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 57,6 mln zł.

FLEXERGIS: jako zabezpieczenie kredytów inwestycyjnych i obrotowych zaciągniętych przez spółkę objęte zastawem rejestrowym są maszyny o łącznej wartości 7,4 mln zł - wzrost w stosunku do stanu na 31.12.2016 wynika z ustanowienia zastawu rejestrowego na urządzeniu SUPER COMBI 400 (o wartości 2,024 mln zł) w związku z zaciągnięciem nowego kredytu inwestycyjnego w mBanku. Przedmiotem zabezpieczenia kredytów są również nieruchomości spółki - wartość hipotek to 18,9 mln zł - spadek o 3 mln w stosunku do stanu na 31.12.2016 w związku ze spłatą kredytu obrotowego w Raiffeisen Bank S.A.

MKF-ERGIS SP. z o.o.: zabezpieczeniem kredytów bankowych są: hipoteka na nieruchomości w Wąbrzeźnie o wartości księgowej 13 mln zł, zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości księgowej 25 mln zł.

CS RECYCLIG: Zabezpieczeniem kredytów bankowych jest hipoteka umowna zwykła na nieruchomości w Nowej Białej o wartości księgowej 4,9 mln zł oraz linia technologiczna o wartości 3 mln zł.

17. Nieruchomości inwestycyjne

Spółki Grupy nie posiadają nieruchomości inwestycyjnych.

18. Wartość firmy

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Stan na początek roku obrotowego	99 010	99 010
Stan na koniec roku obrotowego	99 010	99 010
Skumulowane odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości	- 78 602	- 78 602
Stan na początek roku obrotowego	- 78 602	- 78 602
Stan na koniec roku obrotowego	- 78 602	- 78 602
Wartość bilansowa	20 408	20 408

Wartość firmy powstała na skutek przejęcia spółek: Flexergis Sp. z o.o., MKF-Schimanski-Ergis GmbH (dawniej spółki MKF-Folien GmbH Minderjahn + Kiefer, Schimanski GmbH), Lonni Sp. z o.o., Numeratis Sp. z o.o., Trend Tapety Sp. z o.o. oraz w wyniku połączenia ERGIS S.A. i Eurofilms S.A. (obecnie Ergis S.A. Oddział w Oławie). Odpisem aktualizacyjnym objęto w całości wartość firmy związanej z nabyciem spółek MKF-Ergis GmbH, Schimanski-Ergis GmbH, Lonni Sp. z o.o. oraz Trend Tapety Sp. z o.o..

18.1 Alokacja wartości firmy do jednostek generujących przepływy pieniężne

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy została alokowana do następujących jednostek generujących środki pieniężne:

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	TPLN	TPLN
- Ergis S.A. Oddział w Oławie	19 032	19 032
- Flexergis Sp. z o.o.	1 370	1 370
- Numeratis Sp. z o.o.	6	6
	20 408	20 408

Możliwą do odzyskania wartość tej jednostki generującej środki pieniężne określa się na podstawie wartości użytkowej, obliczonej między innymi przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do zatwierdzonych przez zarząd Jednostki dominującej pięcioletnich planów finansowych.

18.2 Utrata wartości firmy

Grupa przeprowadziła test na utratę wartości firmy Ergis S.A Oddział w Oławie na dzień 31.12.2017.

Ergis S.A. Oddział w Oławie - obejmujący m. in. produkcję i sprzedaż folii stretch PE jest najbardziej dynamicznie rozwijającym się segmentem Grupy i jednocześnie cechuje go jedna z najwyższych rentowności w Grupie (EBITDA* wyniósł w 2017 roku 30.153 tys zł). Przeprowadzony test wykazał, że nie ma miejsca utrata wartości tego aktywa.

Główne założenia, na podstawie których dokonano wyceny jednostki: przyjęto zysk operacyjny z 5-letniego planu finansowego jednostki, uwzględniającego planowane inwestycje (kolejna linia do produkcji folii stretch), stopę dyskontową obliczono na podstawie struktury kapitału i kosztu kapitału. WACC wyniósł 8,25%, co wynika z przyjętego kosztu kapitału własnego na poziomie 12,31% oraz kosztu kapitału obcego 3,2%.

Flexergis Sp. z o.o. - poziom EBITDA* tej spółki wyniósł w 2017 roku 8.170 tys. zł przy sumie wartość firmy i aktywów netto na dzień nabycia w wysokości 12.180 tys. zł. Aktywa netto na dzień 31.12.2017 wynoszą 35.244 tys. zł. Wobec powyższego w ocenie Zarządu nie ma miejsca utrata wartości tego aktywa.

* EBITDA nie jest miarą regulowana przez MSSF, Grupa stosuje definicję EBITDA jako sumy zysku operacyjnego oraz amortyzacji.

19. Wartości niematerialne

Rok zakończony 31.12.2017	Licencje, oprogramo- wanie		Razem
Wartość brutto			
Stan na 01.01.2017	8 097		8 097
Zakup	534		534
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	- 173		- 173
Inne	- 29		- 29
Stan na 31.12.2017	8 429		8 429
Umorzenie i utrata wartości			
Stan na 01.01.2017	7 724		7 724
Koszty amortyzacji	192		192
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	- 172		- 172
Inne	- 26		- 26
Stan na 31.12.2017	7 718		7 718
Wartość netto			
Stan na 31.12.2017	711		711

Rok zakończony 31.12.2016	Licencje, oprogramowanie	
		Razem
Wartość brutto		
Stan na 01.01.2016	7 780	7 780
Zakup	206	206
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	111	111
Stan na 31.12.2016	8 097	8 097
Umorzenie i utrata wartości		
Stan na 01.01.2016	7 420	7 420
Koszty amortyzacji	193	193
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	111	111
Stan na 31.12.2016	7 724	7 724
Wartość netto		
Stan na 31.12.2016	373	373

20. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Szczegółowe informacje o podmiotach stowarzyszonych Grupy na dzień 31.12.2017 przedstawiają się następująco:

Nazwa jednostki stowarzyszonej	Podstawowa działalność	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Udziały		Wycena metodą praw własności	
			Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
			%	%		(przekoszt.)
Tromar Sp. z o.o.	Produkcja chemikaliów organicznych	Oława	48	48	89	96

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych dotyczących jednostek stowarzyszonych Grupy:

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Aktywa razem	268	304
Zobowiązania razem	82	103
Aktywa netto	186	201
Udziały Grupy w aktywach netto jednostek stowarzyszonych	48	48
Przychody ogółem	1 428	1 373
Zysk ogółem za okres obrotowy	105	122
Udziały grupy w zysku jednostek stowarzyszonych	50	59

21. Wspólne przedsięwzięcia

Grupa nie posiada udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

22. Pozostałe aktywa finansowe

	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa finansowe				
Dostępne do sprzedaży (akcje i udziały)	9	8	48	51
Kontrakty forward w walutach obcych wyceniane w wartości godziwej	176	-	-	-
	185	8	48	51
	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki wykazane po koszcie zamortyzowanym				
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	-	-	-	-
Pożyczki udzielone jednostkom pozostałym	41	34	33	55
	41	34	33	55
	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Razem pozostałe aktywa finansowe	226	42	81	106

23. Pozostałe aktywa

	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 986	1 351	5	4
Należności długoterminowe	-	-	29	29
	1 986	1 351	34	33

Główne pozycje rozliczeń międzyokresowych czynnych obrotowych stanowią poniesione i rozliczane w czasie koszty:

	Stan na	Stan na
	31.12.2017	31.12.2016
	TPLN	TPLN
Matryce do druku fleksograficznego	805	358
Ubezpieczenia majątkowe, odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczenia należności	413	414
Opłaty dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntów	227	-
Pozostałe koszty	541	579
	1 986	1 351

24. Zapasy

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
	(przekształcone)	
Surowce i materiały	46 686	39 499
Produkcja w toku	12 305	8 967
Wyroby gotowe	40 990	32 112
Towary	4 400	11 233
	104 381	91 811

Grupa dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartość zapasów z lat ubiegłych w wysokości 1.613 tys. zł. Odwrócenie dotyczyło zapasów na skutek wystąpienia następujących przesłanek: sprzedaż przeterminowanych zapasów, złomowanie części oraz zużycie surowców w produkcji.

Grupa utworzyła odpis aktualizujący wartość zapasów w wysokości 1.207 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 utworzono odpis aktualizujący z tytułu ostrożnej wyceny korygujący wycenę wyrobów i towarów do cen sprzedaży w przypadkach, gdy cena ewidencyjna zapasów była niższa od ceny sprzedaży.

Prawo Grupy do dysponowania zapasami zostało ograniczone.

W celu zabezpieczenia kredytów bankowych ustanowiono na zapasach zastaw rejestrowy w wysokości 40.008 tys. zł na dzień 31.12.2017 (38.169 tys. zł na dzień 31.12.2016).

25. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
	(przekształcone)	
Należności z tytułu dostaw i usług	103 197	96 840
Odpis aktualizujący wartość należności	- 4 199	- 4 780
	98 998	92 060
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	2 428	2 757
Należny podatek od dywidendy	3 214	-
Zaliczki przekazane na dostawy	18	-
Inne należności	298	221
	5 958	2 978
Razem należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	104 956	95 038

Pozycja "Należny podatek od dywidendy" dotyczy należności z tytułu zapłaconego podatku od dywidendy, o zwrot której ubiega się Jednostka Dominująca. Znajdująca się w posiadaniu Jednostki Dominującej dokumentacja pozwala na uzyskanie zwrotu.

25.1 Należności z tytułu dostaw i usług

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi 60 dni. Po upływie terminu płatności od nieuregulowanych należności nalicza się odsetki ustawowe.

Na należności przeterminowane Grupa tworzy odpis aktualizujący: - od 3 do 6 miesięcy- 10%, - od 6 do 12 miesięcy- 50%, - powyżej roku- 100% .

Przed przyjęciem nowego klienta Grupa stosuje system wewnętrznej oceny kredytowej do oceny zdolności kredytowej potencjalnego klienta i na tej podstawie wyznaczane są limity kredytowe.

Limity kredytowe klientów podlegają okresowej weryfikacji.

Nie ma klientów, od których należności przekroczyłyby 5% ogólnej wartości należności z tytułu dostaw i usług.

Analiza wiekowa należności

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016 (przekształcone)
należności nieprzeterminowane	83 825	76 746
należności przeterminowane od 1 do 30 dni	13 632	12 969
należności przeterminowane od 31 do 90 dni	1 449	1 924
należności przeterminowane od 91 do 180 dni	369	1 454
należności przeterminowane od 181 do 360 dni	237	837
należności przeterminowane powyżej 360 dni	3 685	2 910
Razem	103 197	96 840

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Stan na początek roku obrotowego	4 780	4 338
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości należności	307	2 303
Wykorzystanie odpisów z tytułu utraty wartości należności	- 105	- 1 201
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości należności	- 775	- 681
Pozostałe (w tym różnice kursowe z przeliczenia)	- 8	21
Stan na koniec roku obrotowego	4 199	4 780

Grupa nie utworzyła odpisu aktualizacyjnego na część przeterminowanej powyżej 360 dni należności od spółki Tacon Sp. z o.o. odpowiadającej kwocie podatku VAT (186 tys. zł).

Określając poziom odzyskiwalności należności z tytułu dostaw i usług Grupa uwzględniła zmiany ich jakości od dnia udzielenia kredytu kupieckiego do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na duży zasięg bazy klientów i brak powiązań między nimi.

Prawo Grupy do dysponowania należnościami zostało ograniczone.

Według stanu na dzień 31.12.2017 cesja należności w wysokości 44.025 tys. zł stanowi zabezpieczenie kredytów bankowych (93.584 tys. zł na dzień 31.12.2016).

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych.

Na dzień 31.12.2017 oraz na dzień 31.12.2016 saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składało się z pozycji:

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	19 752	7 466
Lokaty do 3 miesięcy	1 750	1 750
	21 502	9 216

27. Kapitał akcyjny

	Kapitał akcyjny		Nadwyżka ze sprzedaży akcji	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Notowanie 12.989.202 akcji zwykłych na okaziciela EUROFILMS S.A. (12.06.2006)	7 794	7 794	-	-
Notowanie 4.026.653 praw do akcji zwykłych na okaziciela serii D EUROFILMS S.A. (24.07.2006)	2 416	2 416	12 736	12 736
Przydział 100.000 akcji zwykłych na okaziciela serii F EUROFILMS S.A. - realizacja Programu Opcji Menedżerskich (01.06.2007)	60	60	321	321
Emisja 31.282.683 akcji zwykłych na okaziciela serii E - emisja połączeniowa z ERGIS S.A. (27.09.2007)	18 770	18 770	49 895	49 895
Umorzenie 8 962 549 akcji zwykłych z dnia 12.10.2007	- 5 378	- 5 378	- 17 646	- 17 646
Umorzenie 1 023 864 akcji zwykłych z dnia 18.09.2017	- 615	-	- 4 937	-
	23 047	23 662	40 369	45 306

Akcje zwykłe mające pełne pokrycie w kapitale, o wartości nominalnej 0,60 zł, są równoważne pojedynczemu głosowi na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy i posiadają prawo do dywidendy.

27.1 Skup i umorzenie akcji własnych

Zarząd Jednostki Dominującej podjął uchwałę o rozpoczęciu skupu akcji własnych w celu umorzenia w dniu 16.05.2016. Ilości nabytych oraz umorzonych akcji własnych przedstawia poniższa tabela:

	Ilość (w sztukach)	Wartość (w tys. zł)
Stan na 01.01.2016	-	-
Nabycie w okresie od 01.01.2016 do 31.12.2016	718 813	3 784
Stan na 31.12.2016	718 813	3 784
Nabycie w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	473 644	2 714
Umorzenie w dniu 27.06.2017	- 1 023 864	- 5 552
Stan na 31.12.2017	168 593	946

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Jednostka Dominująca posiadała 271 067 sztuk akcji własnych. W dniu 27.06.2017 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o umorzeniu 1.023.864 akcji. W dniu 18.09.2017 Sąd Rejonowy zarejestrował zmiany Statutu Spółki polegający między innymi na zmianie kapitału zakładowego poprzez jego obniżenie o kwotę równą łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 614.318,40 zł do kwoty 23.047.275,00 zł.

28. Kapitał rezerwowy

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Kapitał rezerwowy z tytułu różnic kursowych z przeliczenia	2 683	4 108
Kapitał rezerwowy z tytułu obligacji zamiennych	450	450
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	22 462	22 462
	<u>25 595</u>	<u>27 020</u>

Kapitał rezerwowy z aktualizacji dotyczy wyceny rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej przy przejściu Grupy na MSSF.

28.1 Kapitał rezerwowy z tytułu różnic kursowych z przeliczenia

	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochodowy	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochodowy
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)			
Stan na początek roku obrotowego	4 108	-	2 974	-
Wynikający z przeliczenia transakcji jednostki zagranicznej	- 1 425	-	1 134	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>2 683</u>	<u>-</u>	<u>4 108</u>	<u>-</u>

Różnice kursowe związane z przeliczeniem na złote polskie wyników działalności zagranicznych jednostek zależnych Grupy księgowane są bezpośrednio w kapitale rezerwowym z tytułu różnic kursowych z przeliczenia.

28.2 Kapitał rezerwowy z tytułu obligacji zamiennych

Nadwyżka ze sprzedaży opcji na obligacje zamienne stanowi składnik kapitałowy (prawa konwersji) 30 tys.obligacji zamiennych oprocentowanych na 7,3%. Obligacje te zostały wykupione w grudniu 2013 roku i zastąpione kredytem bankowym.

29. Zysk zatrzymany i dywidendy

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Stan na początek roku obrotowego	110 527	93 025
Korekta błędów / danych porównawczych	- 2 661	- 2 635
Przekształcony bilans otwarcia	107 866	90 390
Zysk netto przypadający członkom jednostki dominującej	20 745	23 753
Wypłata dywidendy	- 7 681	- 6 277
Stan na koniec roku obrotowego	<u>120 930</u>	<u>107 866</u>

W dniu 14.07.2017 została wypłacona dywidenda z zysku wypracowanego w 2016 roku w wysokości 0,20 zł na akcję.
W dniu 14.07.2016 została wypłacona dywidenda z zysku z lat poprzednich w wysokości 0,16 zł na akcję.

W odniesieniu do bieżącego roku Zarząd nie sformułował jeszcze swojej rekomendacji dla WZA w kwestii wypłaty dywidendy.

Na dzień 31.12.2017 nie istnieją ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Zgodnie z art. Art. 396 §1 Kodeksu Spółek Handlowych, któremu podlega Jednostka dominująca, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału akcyjnego. Na dzień 31.12.2017 wartość kapitału zapasowego Jednostki dominującej wyniosła 80.164 tys. zł.

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału podstawowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega podziałowi na inne cele.

30. Kapitały przypadające akcjonariuszom niekontrolującym

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
	(przekształcone)	
Stan na początek roku obrotowego	443	450
Korekta błędów / danych porównawczych	- 27	- 28
Przekształcony bilans otwarcia	416	422
Udział w zyskach w ciągu roku	113	- 10
Zmniejszenie udziału Grupy w jednostce zależnej	15	-
Wpływ dywidendy wypłaconej przez jednostkę zależną	- 53	-
Różnice kursowe z konsolidacji	- 4	4
Saldo na koniec okresu	487	416

31. Kredyty i pożyczki otrzymane

	Obrotowe		Długoterminowe	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Zabezpieczone				
Kredyty w rachunku bieżącym	62 985	74 300	17 408	-
Kredyty bankowe	24 112	17 505	74 336	43 313
	87 097	91 805	91 744	43 313

31.1 Umowy kredytowe

Podmiot finansujący / rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Wartość kredytu	Na dzień 31.12.2017		w tym cz. długotermin.	Termin spłaty	Wartość kredytu na 31.12.2016
			Wartość kredytu wraz z naliczonymi na dzień bilansowy odsetkami				
			w walucie	w zł			
1. ERGIS S.A.							
Bank Handlowy w Warszawie S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	25 000	-	5 524	5 524	28.06.2019	204
	EUR		-	-			1 238
Bank Handlowy w Warszawie S.A. / inwestycyjny	zł	16 623	-	6 639	3 311	31.12.2019	9 967
PEKAO S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	20 500	-	15 854	-	31.03.2018	17 998
	EUR	do 3 mln EUR w ramach limitu zł	68	285	-	**)	1 174
PEKAO S.A. / inwestycyjny	zł	12 000	-	7 199	4 799	31.12.2020	9 600
PEKAO S.A. / inwestycyjny	zł	4 000	-	3 251	2 523	30.06.2022	-
PEKAO S.A. / inwestycyjny	zł	4 000	-	1 999	1 428	30.06.2023	-
ING Bank Śląski S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	19 000	-	11 884	11 884	29.11.2019	9
	EUR	do 3 mln EUR w ramach limitu zł	-	-	-		8 781
ING Bank Śląski S.A. / inwestycyjny	zł	30 000	-	12 000	6 000	31.10.2019	18 100
ING Bank Śląski S.A. / inwestycyjny	zł	10 000	-	8 204	7 384	31.12.2022	1 239
mBank S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	13 000	-	11 377	-	04.02.2019	5 351
	EUR		-	-	-	*)	6 209
mBank S.A. / inwestycyjny	zł	20 000	-	19 777	15 776	30.12.2022	3 005

Umowy kredytowe - ciąg dalszy

Podmiot finansujący / rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Wartość kredytu	Na dzień 31.12.2017		w tym cz. długo-termin.	Termin spłaty	Wartość kredytu na 31.12.2016
			Wartość kredytu wraz z naliczonymi na dzień bilansowy odsetkami				
			w walucie	w zł			
2. FLEXERGIS							
mBank S.A. / inwestycyjny	EUR	1 040	527	2 205	1 216	31.01.2020	3 336
mBank S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	3 000	-	-	-	17.09.2018	-
mBank S.A. / inwestycyjny	EUR	380	380	1 590	1 286	30.09.2022	-
ING Bank Śląski S.A. / inwestycyjny	zł	1 300	-	737	477	30.09.2020	975
ING Bank Śląski S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	4 500	-	1 527	-	25.10.2018	401
ING Bank Śląski S.A. / inwestycyjny	EUR	247	39	164	-	30.07.2018	403
3. CS Recycling							
ING Bank Śląski S.A. / inwestycyjny	zł	5 600	-	655	-	30.04.2018	2 065
ING Bank Śląski S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł EUR	6 000	-	5 265	-	09.10.2018	3 970
ING Bank Śląski S.A. / inwestycyjny	zł	1 042	-	30	-	01.01.2018	399

Umowy kredytowe - ciąg dalszy

Podmiot finansujący / rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Wartość kredytu	Na dzień 30.06.2017		w tym cz. długo-termin.	Termin spłaty	Wartość kredytu na 31.12.2016
			Wartość kredytu wraz z naliczonymi na dzień bilansowy odsetkami				
			w walucie	w zł			
4. MKF-ERGIS							
PEKAO S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł EUR	20 500 do 3 mln EUR w ramach limitu zł	- 96	1 514 403	-	31.03.2018 **)	1 512 -
mBank S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	10 000	-	9 167	-	03.01.2018	5 748
Bank Handlowy w Warszawie S.A. / inwestycyjny	zł	3 000	-	855	283	30.04.2019	1 427
Bank Handlowy w Warszawie S.A. / inwestycyjny	EUR	3 750	3 747	15 677	13 167	30.12.2022	-
Bank Handlowy w Warszawie S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł EUR	25 000	- 3 091	3 753 12 957	3 753 12 933	29.06.2019	19 354 471
5. NUMERATIS							
PEKAO S.A. / kredyt w rachunku bieżącym	zł	250	-	76	-	21.03.2018	-
6. MKF-Schimanski-Ergis GmbH							
Deutsche Bank AG / kredyt w rachunku bieżącym	EUR	3 500	1 858	7 750	-	brak	5 234
Commerzbank AG / kredyt w rachunku bieżącym	EUR	2 545	2 523	10 523	-	brak	6 948
Razem				178 841	91 744		135 118

*) Aneks do umowy kredytowej, przedłużający termin spłaty kredytu z 04.02.2018 na 04.02.2019 został podpisany w styczniu 2018.

***) Aneks do umowy kredytowej, przedłużający termin spłaty kredytu z 31.03.2018 na 30.03.2019 został podpisany z bankiem PEKAO S.A. w marcu 2018.

W 2017 roku Ergis S.A. podpisała z Bankiem PEKAO S.A. umowę na refinansowanie inwestycji odtworzeniowych z 2016 i 2017 roku. Dopuszczalny limit kredytu to 8 mln, z tym, że podzielony na transze : I transza w wysokości 4 mln zł przeznaczona na refinansowanie inwestycji z 2016 roku i II transza w wysokości 4 mln zł na refinansowanie wydatków odtworzeniowych z 2017 roku.

W dniu 31.03.2017 Ergis S.A. oraz MKF-Ergis Sp. z o.o. podpisały aneksy z Bankiem PEKAO do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania umowy do 31.03.2018. Również w I półroczu 2017 Spółki podpisały z Bankiem Handlowym w Warszawie aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania do 28.06.2019.

W dniu 28.06.2017 Ergis S.A. i MKF-Ergis Sp. z o.o. podpisały aneks do wspólnej umowy o kredyt w rachunku bieżącym z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. przedłużający termin obowiązywania umowy z 29.06.2017 na 28.06.2019. Pozostałe warunki kredytu, w tym wspólny limit zadłużenia w rachunku bieżącym (25 mln zł) nie uległy zmianie.

W dniu 30.11.2017 Ergis S.A. i CS Recycling Sp. z o.o. podpisały aneks do wspólnej umowy o kredyt w rachunku bieżącym z bankiem ING Bank Śląski S.A. przedłużający termin obowiązywania umowy z 29.11.2019. Pozostałe warunki kredytu, w tym wspólny limit zadłużenia w rachunku bieżącym (19 mln zł, w tym limit dla CS Recycling – 6 mln zł) nie uległy zmianie.

W styczniu 2018 roku Ergis S.A. podpisała aneksy do umowy o kredyt w rachunku bieżącym wydłużającym termin obowiązywania umowy do 04.02.2019.

W 2017 roku Flexergis Sp. z o.o. podpisała z mBankiem. umowę na finansowanie inwestycji na zakup maszyny laminującej SUPERCOMBI na kwotę 380 tys. EUR..

W 2017 roku Flexergis Sp. z o.o. podpisała aneks z mBankiem do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania umowy do 17.09.2018.

W dniu 15.12.2017 MKF-Ergis Sp. z o.o. zaciągnęła kredyt długoterminowy w kwocie 3 750 tys. EUR na zakup udziałów w spółce MKF-Schimanski-Ergis GmbH. Zabezpieczeniem spłaty kredytu są: hipoteka umowna na nieruchomości, zastaw rejestrowy na środkach trwałych, zastaw rejestrowy na zapasach, poręczenie Ergis S.A.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku zabezpieczenia wcześniej zaciągniętych kredytów nie uległy zmianie w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

31.2 Naruszenie postanowień umowy kredytowej

W 2017 roku, podobnie jak w roku 2016, Grupa zrealizowała ustalone z bankami wskaźniki finansowe. W obu okresach nie wystąpiły również inne naruszenia umów kredytowych.

32. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

32.1 Ogólne warunki leasingu

Umowy leasingu finansowego dotyczą środków transportowych oraz maszyn i urządzeń produkcyjnych. Czas trwania umów leasingu finansowego wynosi od 3 do 6 lat. Po zakończeniu umowy istnieje możliwość wykupu środków po wartości nominalnej. Zobowiązania z tytułu leasingu zabezpieczone są tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem.

32.2 Zobowiązania z tytułu leasingu

	Minimalne opłaty		Wartość bieżąca	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Zobowiązanie do 1 roku	1 772	1 693	1 759	1 679
Zobowiązanie od 1 roku do 5 lat	4 012	4 888	3 878	4 696
Zobowiązanie powyżej 5 lat	60	45	55	40
	5 844	6 626	5 692	6 415
Koszty bieżące	-	-	152	211
Oплаты minimalne razem	5 844	6 626	5 844	6 626

Uwzględnione w sprawozdaniu finansowym jako:

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	1 772	1 693
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	4 072	4 933
	5 844	6 626

33. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Instrumenty pochodne wyznaczone i wykorzystywane jako zabezpieczenia, wykazywane w wartości godziwej				
Kontrakty forward w walutach obcych	-	340	-	-
	-	340	-	-

34. Rezerwy

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Rezerwa na św. emerytalne	58	-	564	219
	58	-	564	219

Rok zakończony 31.12.2017

	Rezerwa na św. emerytalne
Stan na 01.01.2017	219
Utworzenie	409
Redukcje wynikające z płatności	- 6
Stan na 31.12.2017	622

Rok zakończony 31.12.2016

	Rezerwa na św. emerytalne
Stan na 01.01.2016	201
Utworzenie	22
Redukcje wynikające z płatności	- 4
Stan na 31.12.2016	219

Rezerwa na św. emerytalne

Szczegółowy opis rezerwy emerytalnej zaprezentowano w notce 39.

Rezerwa jest prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rezerwy długoterminowe oraz rezerwy krótkoterminowe.

35. Rozliczenia międzyokresowe bierne

	Stan na 31.12.2017 TPLN	Stan na 31.12.2016 TPLN
Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników Grupy	2 344	3 399
Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów	2 887	2 530
	5 231	5 929
	Zobowiązani e z tytułu premií dla pracowników Grupy TPLN	Zobowiązani e z tytułu niewykorzystanych urlopów TPLN
Rok zakończony 31.12.2017		
Stan na 01.01.2017 (przekształcony)	3 399	2 530
Utworzenie	3 278	906
Redukcje wynikające z płatności	- 3 993	- 423
Zmiany z tytułu innych zmniejszeń	- 319	- 86
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	- 21	- 40
Stan na 31.12.2017	2 344	2 887
	Zobowiązani e z tytułu premií dla pracowników Grupy TPLN	Zobowiązani e z tytułu niewykorzystanych urlopów TPLN
Rok zakończony 31.12.2016 (przekształcony)		
Stan na 01.01.2016 (przekształcony)	3 015	2 488
Utworzenie	4 226	517
Redukcje wynikające z płatności	- 3 648	- 503
Zmiany z tytułu innych zmniejszeń	- 206	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	12	28
Stan na 31.12.2016 (przekształcony)	3 399	2 530

Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników Grupy

Grupa nalicza zobowiązania na nagrody roczne wypłacane po odbyciu Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe, przyznawane pracownikom na podstawie regulaminów wynagradzania (tzw. 13-tki) oraz w związku z zawartymi warunkami wypłaty nagrody w indywidualnych umowach o pracę, czy też zatwierdzanych przez Rady Nadzorcze nagrody dla Zarządów spółek.

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów

Grupa nalicza na zakończenie okresu rozliczeniowego zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów.

36. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
	(przekształcone)	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	54 817	55 724
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 181	1 872
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	3 749	3 852
Zaliczki otrzymane na dostawy	22	57
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	2 435	1 445
Niezafakturowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 858	1 502
Inne	675	631
	65 737	65 083

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane, średni termin płatności wynosi ok. 45 dni.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, średni termin płatności wynosi ok. 20 dni.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

37. Przychody przyszłych okresów

Na wartość przychodów przyszłych okresów na dzień bilansowy składają się rozliczane w czasie otrzymane dotacje:

1. Dotacja z PARP do linii CAST4 - pozostała do rozliczenia kwota 5.419 tys. zł (spółka Ergis S.A.);
2. Dotacja do linii do produkcji recyklatu - pozostała do rozliczenia kwota 8 tys. zł (spółka CS Recycling);
3. Dotacja do aparatury laboratoryjnej - pozostała do rozliczenia kwota 148 tys. zł (spółka MKF-Ergis Sp. z o.o.);
4. Pozostałe dotacje - pozostała do rozliczenia łączna kwota 22 tys. zł;

wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

	Krótkoterminowe		Długoterminowe	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Przychody przyszłych okresów	904	792	4 693	5 424

38. Majątek socjalny

Ustawa z dnia 04.03.1994 o Zakładowym Funduszu Świadcze Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty.

Spółki Grupy tworzą takie Fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszy jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów. Fundusze nie posiadają rzeczowych aktywów trwałych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31.12.2017 wynosi 23 tys. zł (na dzień 31.12.2016 54 tys. zł).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszy.

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Pożyczki udzielone pracownikom	625	649
Środki pieniężne	305	235
Zobowiązania z tytułu Funduszu	- 907	- 830
Saldo po skompensowaniu	23	54
	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	864	755

39. Świadczenia pracownicze

Spółki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym spółki Grupy na podstawie wyceny dokonanej samodzielnie, a na dzień 31.12.2017 wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną, tworzą rezerwy na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Poza odprawami emerytalnymi i rentowymi spółki Grupy nie wypłacają innych świadczeń, zarówno w okresie zatrudnienia jak i po jego zakończeniu.

Podsumowanie świadczeń emerytalnych, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Bilans otwarcia	219	201
Koszty bieżącego zatrudnienia	47	19
Koszty odsetek [dyskonta]	9	3
Wyplacone świadczenia	- 9	- 4
Koszty przyszłego zatrudnienia	-	-
Koszty przeszłego zatrudnienia	283	-
Zyski (-) i straty aktuarialne	73	-
w tym związane ze zmianami założeń ekonomicznych	24	-
w tym związane z doświadczeniem	49	-
Bilans zamknięcia	622	219
w tym:		
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	58	-
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	564	219

Główne założenia przyjęte do wyceny świadczeń pracowniczych na dzień sprawozdawczy są następujące:

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Stopa dyskontowa (%)	3,25	3,68
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50	1,50
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	10,59	12,00
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzenia (%)	3,00	2,50
Pozostały średni okres zatrudnienia	35	35

Analiza wrażliwości:

	wzrost	spadek
Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o 0,5 % 31.12.2017		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	- 32	34
Zmiana wskaźnika rotacji o 10 % 31.12.2016		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	- 12	13

40. Instrumenty finansowe**40.1 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym**

Grupa zarządza kapitałem tak aby zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Cel osiągnięty jest poprzez optymalizację zadłużenia do kapitału własnego.

Ogólna strategia działania Grupy nie zmieniła się od roku ubiegłego.

40.2 Wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych

Zarząd dokonuje oceny struktury zadłużenia. W ramach oceny dokonywana jest analiza kosztu kapitału oraz rodzajów ryzyka związanego z każdą klasą kapitału. Przyjęto docelowo wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych na poziomie nie przekraczającym 130%.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Zadłużenie	263 751	221 716
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 21 502	- 9 216
Zadłużenie netto	242 249	212 500
Kapitał własny	209 482	200 486
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	116%	106%

40.3 Kategorie instrumentów finansowych

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:		
Kontrakty forward	176	-
Pożyczki i należności:		
Pożyczki i należności	102 602	92 370
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21 502	9 216
Dostępne do sprzedaży:		
Udziały mniejszościowe w spółkach	57	59
	<u>124 337</u>	<u>101 645</u>
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	81	106
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	102 528	92 281
Krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	226	42
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21 502	9 216
	<u>124 337</u>	<u>101 645</u>
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:		
Kontrakty forward	-	340
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:		
Kredyty i inne zobowiązania	246 673	202 975
Razem zobowiązania finansowe	<u>246 673</u>	<u>203 315</u>

Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	91 744	43 313
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 072	4 933
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	61 988	61 231
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	87 097	91 805
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 772	1 693
Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	-	340
	<u>246 673</u>	<u>203 315</u>

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności.

Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

Nie ma istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a wartością godziwą instrumentów finansowych.

Reklasyfikacje aktywów finansowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

40.4 Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Zarząd jednostki dominującej koordynuje dostęp do krajowych i międzynarodowych rynków finansowych, monitoruje ryzyko finansowe związane z działalnością Grupy i zarządza nim.

Ryzyko, na które narażona jest Grupa, obejmuje ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej w wartości godziwej oraz ryzyko cenowe), a także ryzyko kredytowe, ryzyko płynności i ryzyko oprocentowania przepływów pieniężnych.

Zarząd jednostki dominującej weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka, jak również monitoruje ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskiwanie środków finansowych na działalność Grupy.

Grupa posiada także inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez jednostkę działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward.

Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności jednostek oraz wynikających z używanych przez nie źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

40.5 Ryzyko rynkowe

Działalność Grupy wiąże się przede wszystkim z narażeniem na ryzyko finansowe wynikające ze zmian kursów walut oraz stóp procentowych.

Grupa zawiera różnorodne umowy o charakterze finansowych instrumentów pochodnych dla celów zarządzania ryzykiem kursowym i walutowym, w tym:

- kontrakty forward zabezpieczające przed ryzykiem kursowym związanym z eksportem produktów podstawowej działalności do strefy EURO;
- swap stóp procentowych w celu obniżenia ryzyka wynikającego z rosnących stóp procentowych;

Narażenie Grupy na ryzyko rynkowe ani sposób jego pomiaru i zarządzania nim nie uległy zmianie.

40.6 Zmiany zobowiązań wynikających z działalności finansowej

Poniższa tabela prezentuje zmiany zobowiązań wynikających z działalności finansowej:

Rok zakończony 31.12.2017	Kredyty i pożyczki bankowe	Leasing finansowy	Pochodne instrumenty finansowe	Razem zobowiązania finansowe
Stan na 01.01.2017	135 118	6 626	340	142 084
Zaciągnięcie kredytów, pożyczek lub zobowiązań z tytułu leasingu	60 827	1 081	-	61 908
Splata kredytów, pożyczek lub zobowiązań z tytułu leasingu	- 17 530	- 1 863	-	- 19 393
Zmiany wartości godziwych	-	-	- 340	- 340
Wpływ różnic kursowych	467	-	-	467
Wpływ odsetek naliczonych	- 41	-	-	- 41
Stan na 31.12.2017	178 841	5 844	-	184 685

Rok zakończony 31.12.2016	Kredyty i pożyczki bankowe	Leasing finansowy	Pochodne instrumenty finansowe	Razem zobowiązania finansowe
Stan na 01.01.2016	138 903	3 979	53	142 935
Zaciągnięcie kredytów, pożyczek lub zobowiązań z tytułu leasingu	23 036	4 435	-	27 471
Splata kredytów, pożyczek lub zobowiązań z tytułu leasingu	- 27 392	- 1 788	-	- 29 180
Zmiany wartości godziwych	-	-	287	287
Wpływ różnic kursowych	601	-	-	601
Wpływ odsetek naliczonych	- 30	-	-	- 30
Stan na 31.12.2016	135 118	6 626	340	142 084

40.7 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej zł (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10 % zmiana kursu walutowego zł/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego)
- 10 % zmiana kursu walutowego zł/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego)

Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Grupę nie uwzględnia wpływu opodatkowania.

Wpływ potencjalnych zmian na wynik finansowy i kapitał Grupy:

Pozycja	Wartość pozycji tys. zł	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na kapitał		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+1% zł	-1% zł	+1% zł	-1% zł	10%	-10%	10%	-10%
		+1% USD	-1% USD	+1% USD	-1% USD				
		+1% EUR	-1% EUR	+1% EUR	-1% EUR				
Aktywa fin. w walucie obcej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pien., ich ekwiwalenty	21 502	215	- 215	-	-	-	-	-	-
Środki pien., ich ekwiwalenty w walucie obcej	17 223	-	-	-	-	1 722	- 1 722	-	-
Nal. z tyt. dostaw i usług, poz. nal. w walucie obcej	30 528	-	-	-	-	3 053	- 3 053	-	-
Wpływ na aktywa fin. przed opodatkowaniem		215	- 215	-	-	4 775	- 4 775	-	-
Podatek		41	- 41	-	-	907	- 907	-	-
Wpływ na aktywa fin. po opodatkowaniu		174	- 174	-	-	3 868	- 3 868	-	-

Zobowiązania fin.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług, poz. zobowiązania w walucie obcej	16 587	-	-	-	-	- 1 659	1 659	-	-
Kredyty i leasing w walucie obcej o zmiennej stopie %	51 554	- 516	516	-	-	- 5 155	5 155	-	-
Kredyty i leasing w walucie obcej o stałej stopie %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i leasing w walucie własnej o stałej stopie %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty i leasing w walucie własnej o zmiennej stopie %	133 131	- 1 331	1 331	-	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania fin. przed opodatkowaniem		- 1 847	1 847	-	-	- 6 814	6 814	-	-
Podatek		- 351	351	-	-	- 1 295	1 295	-	-
Wpływ na zobowiązania fin. po opodatkowaniu		- 1 496	1 496	-	-	- 5 519	5 519	-	-
Razem zwiększenie / zmniejszenie		- 1 322	1 322	-	-	- 1 652	1 652	-	-

40.8 Zarządzanie ryzykiem walutowym

Grupa zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych.

W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut. Ryzykiem tym zarządza się w ramach zatwierdzonych zasad działania przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Grupy denominowanych w walutach obcych (przy czym w przypadku spółek niemieckich jako waluty obce rozumie się inne niż EUR) na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Aktywa		Zobowiązania	
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
EUR	44 145	31 542	67 540	54 884
USD	3 368	1 402	595	39
GBP	238	2 155	6	88

40.8.1 Wrażliwość na ryzyko walutowe

Grupa jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane ze zmianą kursu EUR/zł.

Stopień wrażliwości Grupy na 10% wzrost i spadek kursu wymiany złotego polskiego na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli.

10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego przeznaczonych dla Zarządu i odzwierciedlających ocenę dotyczącą możliwych zmian kursów wymiany walut obcych.

Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10% zmianę kursów.

Analiza ta obejmuje kredyty zewnętrzne oraz pożyczki udzielone jednostkom zagranicznym Grupy denominowane w walutach odmiennych od waluty wierzyciela lub dłużnika.

Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie pozostałego kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany złotego polskiego na waluty obce o 10%. W przypadku 10% osłabienia złotego polskiego w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na wynik finansowy i kapitały byłby odwrotny.

	Wpływ zmiany EUR		Wpływ zmiany USD	
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Wynik finansowy	- 1 895	- 1 891	225	110
Pozostałe kapitały	-	-	-	-

Zdaniem zarządu analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego, ponieważ narażenie na koniec roku nie odzwierciedla poziomu narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Sprzedaż denominowana w EUR ma charakter sezonowy; spada w ostatnim kwartale roku obrotowego, co powoduje zmniejszenie wartości należności w EUR na koniec roku.

40.8.2 Kontrakty forward zabezpieczające przed ryzykiem różnic kursowych

Grupa prowadzi politykę zawierania kontraktów forward w odniesieniu do należności w walutach obcych. Zawierane przez Grupę transakcje nie spełniają kryteriów rachunkowości zabezpieczeń.

Poniższe tabela przedstawia szczegóły dotyczące walutowych kontraktów forward niezrealizowanych na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych:

	Średni kurs wymiany		Wartość w walucie obcej		Wartość umowna		Wartość godziwa	
	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych								
Sprzedaż waluty EUR								
do 3 miesięcy	4,2875	4,3540	800	1 500	3 430	6 531	3 506	6 421
od 3 do 6 miesięcy	4,3217	4,3407	600	1 400	2 593	6 077	2 656	5 919
od 6 do 12 miesięcy	4,3275	4,4127	400	1 100	1 731	4 854	1 768	4 782
			1 800	4 000	7 754	17 462	7 930	17 122

40.9 Zarządzanie ryzykiem stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko stóp procentowych, ponieważ należące do niej podmioty pożyczają środki oprocentowane według zmiennej stopy.

Grupa zarządza tym ryzykiem stosując swapy zabezpieczające stopy procentowe.

Działalność zabezpieczająca podlega regularnej ocenie w celu dostosowania do bieżącej sytuacji stóp procentowych i określonej gotowości poniesienia ryzyka oraz dla zapewnienia optymalnej strategii zabezpieczeń poprzez pozycjonowane bilansu lub w formie ochrony kosztów odsetkowych za pomocą zróżnicowanych cykli odsetkowych.

Narażenie Grupy na ryzyko stóp procentowych związane z aktywami i zobowiązaniami finansowymi omówiono szczegółowo w części noty poświęconej zarządzaniu ryzykiem płynności.

40.9.1 Wrażliwość na wahania stóp procentowych

W punkcie 40.7 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe przedstawiono analizę wrażliwości poszczególnych pozycji aktywów i pasywów na wahania stóp procentowych o 1 punkt procentowy na dzień bilansowy.

Gdyby stopy procentowe były o 1 punkt procentowy wyższe / niższe, a wszystkie inne zmienne zachowały stałą wartość, to:

- wynik Grupy na 31.12.2017 zmniejszyłby się / zwiększyłby się o 1 322 tys. zł. Zmianę tę spowodowałyby przede wszystkim narażenia Grupy na ryzyko zmiennego oprocentowania zaciągniętych kredytów.

Zmiana stóp procentowych nie ma wpływu na pozostałe kapitały.

Wrażliwość Grupy na ryzyko stóp procentowych wzrosła w bieżącym okresie przede wszystkim wskutek zwiększenia zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu.

40.10 Pozostałe rodzaje ryzyka cenowego

Nie występują.

40.11 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa poniesie straty finansowe.

Grupa stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy.

Narażenie Grupy na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane.

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne.

Prowadzi się bieżącą ocenę kredytów na podstawie kondycji należności, a w razie konieczności Grupa stosuje odpowiednie gwarancje kredytowe.

Grupa nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Jako kontrahentów o podobnych cechach Grupa klasyfikuje podmioty powiązane.

Koncentracja ryzyka kredytowego nie przekracza 5% aktywów pieniężnych brutto w ciągu roku.

Wartość bilansowa aktywów finansowych odpowiada maksymalnemu narażeniu Grupy na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia wartości otrzymanych zabezpieczeń.

40.12 Zarządzanie ryzykiem płynności

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach.

Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

40.12.1 Tabele ryzyka płynności i ryzyka stóp procentowych

Poniższe tabele przedstawiają informacje o terminach umownej wymagalności zobowiązań finansowych niestanowiących instrumentów pochodnych. Tabele te opracowano na podstawie niezdyskontowanych przepływów pieniężnych i zobowiązań finansowych, uszeregowanych według najwcześniejszego możliwego wymaganego terminu płatności. Tabela obejmuje zarówno przepływy pieniężne związane z kapitałem i odsetkami.

Stan na 31.12.2017	Średnia ważona efektywnej stopy procentowej	Terminy wymagalności					Razem
		Poniżej 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Ponad 5 lat	
Nieoprocentowane	-	48 598	13 390	-	-	-	61 988
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	4,00	170	386	1 216	4 012	60	5 844
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	3,00	14 106	4 221	68 770	91 744	-	178 841
Instrumenty o stałej stopie procentowej	3,00	-	-	-	-	-	-
Obligacje zamienne	-	-	-	-	-	-	-
		62 874	17 997	69 986	95 756	60	246 673
Stan na 31.12.2016							
Nieoprocentowane	-	48 217	12 826	-	-	-	61 043
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	4,00	149	311	1 233	4 888	45	6 626
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	3,00	1 793	2 554	87 458	43 313	-	135 118
Instrumenty o stałej stopie procentowej	3,00	-	-	-	-	-	-
Obligacje zamienne	-	-	-	-	-	-	-
		50 159	15 691	88 691	48 201	45	202 787

Grupa korzysta z linii kredytowych - łączna kwota niewykorzystanego kredytu wynosi na dzień bilansowy wyniosła 22.689 tys. zł (45.403 tys. zł na dzień 31.12.2016).

40.13. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartości godziwe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych określa się w następujący sposób:

- wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych o warunkach standardowych, znajdujących się w obrocie na aktywnych, płynnych rynkach określa się poprzez odniesienie do cen giełdowych;
- wartość godziwą pozostałych aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem instrumentów pochodnych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, stosując ceny z dających się zaobserwować bieżących transakcji rynkowych i notowań dealerów dla podobnych instrumentów;
- wartość godziwą instrumentów pochodnych oblicza się przy użyciu cen giełdowych. W przypadku braku dostępu do tych cen stosuje się analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu odpowiedniej krzywej dochodowości na okres obowiązywania instrumentu dla instrumentów nieopcjonalnych oraz modele wyceny opcji dla instrumentów opcjonalnych;
- wartość godziwą kontraktów gwarancji finansowej określa się przy zastosowaniu modeli wyceny opcji, przy czym główne założenia to prawdopodobieństwo niewywiązania się danego kontrahenta ze zobowiązań ekstrapolowane z rynkowych danych kredytowych oraz kwoty straty w przypadku takiego niewywiązania się.

40.13.1 Instrumenty notowane

Aktywa finansowe w tej kategorii obejmują notowane na giełdzie obligacje umarżalne, weksle i skrypty dłużne. Zobowiązania finansowe obejmują weksle i obligacje bezterminowe.

40.13.2 Instrumenty pochodne

Walutowe kontrakty terminowe forward wycenia się na podstawie rynkowych notowań forwardów walutowych i krzywej dochodowości określonej na podstawie rynkowych stóp procentowych dla kontraktów o takich samych terminach wymagalności.

Swapy stóp procentowych wycenia się na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych oszacowanych i zdyskontowanych na podstawie krzywej dochodowości określonej przy użyciu odpowiednich rynkowych stóp procentowych.

W opinii zarządu wartości bilansowe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym po zamortyzowanym koszcie są przybliżeniem ich wartości godziwej.

41. Transakcje z jednostkami powiązаныmi**41.1 Transakcje handlowe**

W roku obrotowym jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązаныmi niebędącymi członkami Grupy:

	Przychody ze sprzedaży		Zakup		Należności od jednostek powiązanych		Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	
	2017	2016	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
	Direct-One	-	1	-	1	-	-	-
Polskie Towarzystwo Prywatyzacyjne	-	-	970	513	-	-	60	49
Marketis	18	32	177	112	1	4	78	17
Doradztwo Przemysłowe	3	3	838	924	-	-	29	59
Mera-Pnefal	-	-	43	84	-	-	-	11
40 Mera Office	-	-	55	-	-	-	7	-
Nikodis Sp. z o.o.	2	2	-	-	-	-	-	-
Aurum Polska Sp. z o.o.	3	3	-	-	-	1	-	-
Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych	7	6	-	-	1	1	-	-
Sportergis	6	-	-	-	1	-	-	-
Metropolitan Capital	-	-	50	-	-	-	-	-
Kancelaria Adwokacka P. Kaczorowski	-	-	108	81	-	-	9	9
	39	47	2 241	1 715	3	6	183	145

Direct One, Mera Pnefal, 40 Mera Office, Aurum Polska oraz Polskie Towarzystwo Prywatyzacyjne to podmioty powiązane z Przewodniczącym Rady Nadzorczej Panem Markiem Górskim. Kancelaria Adwokacka Kaczorowski jest podmiotem powiązany z Sekretarzem Rady Nadzorczej Panem Pawłem Kaczorowskim. Marketis, Nikodis oraz Doradztwo Przemysłowe to podmioty powiązane z Prezesem Zarządu Panem Tadeuszem Nowickim. Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych to podmiot powiązany osobowo z Prezesem Zarządu Panem Tadeuszem Nowickim oraz Wiceprezesem Zarządu Panem Janem Polackim. Sportergis jest stowarzyszeniem powołanym przez Ergis S.A.. Metropolitan Capital to spółka powiązana z członkiem Rady Nadzorczej Panem Waldemarem Majem.

Nie udzielono tym podmiotom i nie otrzymano od tych podmiotów żadnych gwarancji. Transakcje z tymi podmiotami realizowane są na zasadach rynkowych.

41.2 Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków zarządów i rad nadzorczych Jednostki Dominującej oraz spółek zależnych w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	31.12.2017	31.12.2016
	TPLN	TPLN
Świadczenie krótkoterminowe	4 351	3 887
	4 351	3 887

Wynagrodzenia członków zarządu i kadry kierowniczej najwyższego szczebla określa komitet ds. wynagrodzeń, w zależności od wyników uzyskanych przez poszczególne osoby oraz od trendów rynkowych.

42. Przejęcie jednostek zależnych

W 2017 roku oraz w 2016 roku nie miało miejsca przejęcie jednostek zależnych.

43. Zbycie działalności

W 2017 roku oraz w 2016 roku nie miało miejsca zbycie działalności.

44. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawia poniższa tabela:

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Zapasy		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 12 570	3 186
Korekty o:		
- przeliczenie jednostek zagranicznych	- 803	729
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	<u>- 13 373</u>	<u>3 915</u>
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 9 918	10 743
Korekty o:		
- przeliczenie jednostek zagranicznych	- 4 303	1 069
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	<u>- 14 221</u>	<u>11 812</u>
Pozostałe aktywa		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 636	- 268
Korekty o:		
- przeliczenie jednostek zagranicznych	- 15	6
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	<u>- 651</u>	<u>- 262</u>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	654	- 39 332
Korekty o:		
- przeliczenie jednostek zagranicznych	4 082	- 1 073
- zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu środków trwałych	- 990	- 43
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	<u>3 746</u>	<u>- 40 448</u>
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 295	444
Korekty o:		
- przeliczenie jednostek zagranicznych	143	- 104
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	<u>- 152</u>	<u>340</u>
Przychody przyszłych okresów		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 619	- 949
Korekty o:		
- otrzymana dotacja	- 148	-
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	<u>- 767</u>	<u>- 949</u>

45. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe**45.1 Zobowiązania warunkowe**

	31.12.2017	31.12.2016
Gwarancje bankowe	36	59
Pozostałe	35	35
	71	94

45.2 Aktywa warunkowe (sprawy sądowe)

	31.12.2017	31.12.2016
Sporne skierowane do sądu	325	1 768
Wyroki sądowe zaopatrzone w klauzulę wykonalności	1 477	521
Upadłości zgłoszone do masy upadłości	649	442
Układy sądowe	5	9
	-	-
	2 456	2 740

Na wszystkie sprawy sądowe Grupa utworzyła odpis aktualizujący wartość należności.

46. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej na dzień 31.12.2017 roku wyniosło 975 osób w tym 56 osoby poprzez Agencję Pracy Tymczasowej (931 osób na dzień 31.12.2016, w tym 73 osób poprzez APT).

47. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony 31 grudnia 2017 i 31 grudnia 2016 w podziale na rodzaje usług:

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Obowiązkowe badanie roczne sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego	387	300
Przegląd skróconych sprawozdań finansowych oraz skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	95	95
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	-
Razem	482	395

48. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym wystąpiły następujące zdarzenia wymagające ujawnienia w sprawozdaniu finansowym:

W dniu 08.03.2018 Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej zatwierdziła plan finansowy Grupy na 2018 rok wraz z planowanymi na ten rok inwestycjami.

W dniu 29.03.2018 Ergis S.A. podpisała z bankiem PEKAO S.A. aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym przedłużającym termin obowiązywania umowy z 30.03.2018 na 30.03.2019.

49. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 19.04.2018.

Warszawa, 19.04.2018

**Osoba, której powierzono sporządzenie
skonsolidowanego sprawozdania finansowego:**

Mariusz Kruszewski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Zarząd:

Tadeusz Nowiski

Jan Polaczek